

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА**

**MINISTRY OF EDUCATION AND
SCIENCE OF UKRAINE
V. N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL
UNIVERSITY**

**Навчально-науковий інститут
міжнародної освіти**

**INSTITUTE OF INTERNATIONAL
EDUCATION FOR STUDY AND
RESEARCH**

**НОВІ НАУКОВІ ГОРИЗОНТИ:
ДОСЯГНЕННЯ, ПОШУК**

Збірник наукових праць

Випуск 6

**NEW SCIENTIFIC HORIZONS:
ACHIEVEMENTS, RESEARCHES**

CONFERENCE PROCEEDINGS

ISSUE 6

**ХАРКІВ – KHARKIV
2024**

УДК 082 (063)

Н 76

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
(посвідчення № 545 від 7 грудня 2023 року)*

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 11 від 21 червня 2024 року)*

Редакційна колегія:

Ушакова Н. І., докт. пед. наук, професор, професор кафедри мовної та профільної підготовки ННІМО ХНУ імені В.Н. Каразіна; **Карпенко Н. О.**, канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри мовної та профільної підготовки ННІМО ХНУ імені В.Н. Каразіна; **Іванова Т. А.**, старший викладач кафедри мовної та профільної підготовки ННІМО ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Рецензенти:

Тітаренко О. О., канд. філол. наук, доцент кафедри мовної та профільної підготовки ННІМО ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Агібалова Т. М., канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

Адреса редакційної колегії: 61022, м. Харків, майдан Свободи, 4, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, кафедра мовної та профільної підготовки, к. III-82, e-mail: movnapid1@karazin.ua

Нові наукові горизонти: досягнення, пошук: збірник наукових праць (за матеріалами VI Міжнародної студентської конференції). Вип. 6. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. – 80 с.

У збірнику розглядаються проблеми молоді в сучасному світі, економічні та екологічні виклики в різних країнах, питання сучасної медицини та психології, аспекти вивчення гуманітарних дисциплін, глобальні проблеми людства.

Статті друкуються в авторській редакції. Відповідальними за достовірність викладених фактів, автентичність матеріалів і цитат, стиль і відповідність списку літературних джерел є автори матеріалів, представлених у цьому збірнику.

УДК 082 (063)

ISBN 978-966-285-825-9

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2024

УДК 082 (063)

Н 76

Registration certificate UkrINTEI (№ 545 Desember 07, 2023)

Approved for printing by the decision of the Academic Council

V. N. Karazin Kharkiv National University

(protocol No. 11 of June 21, 2024)

Editorial board:

Ushakova N.I., doctor. ped. of Sciences, professor, professor of the department of language and specialized training of the NNIMO V.N. Karazin Kharkiv National University ; N.O. Karpenko, candidate philol. of Sciences, associate professor, associate professor of the department of language and professional training of the NNIMO V.N. Karazin Kharkiv National University ; T.A. Ivanova, senior teacher of the department of language and professional training of the NNIMO V.N. Karazin Kharkiv National University

Reviewers:

Titarenko O.O., candidate philol. of Sciences, associate professor of the department of language and professional training of the NNIMO V.N. Karazin Kharkiv National University .

Agibalova T.M., candidate philol. Sciences, associate professor, associate professor of business foreign language and translation departments of the National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute".

Address of the editorial board: V. N. Karazin Kharkiv National University , department of language and professional training, building III-82, e-mail: movnapid1@karazin.ua

New scientific horizons: achievements, search: a collection of scientific works (based on the materials of the VI International Student Conference). Vol. 6. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University , 2024. – 80 p

The collection deals with the problems of youth in the modern world, economic and environmental challenges in different countries, issues of modern medicine and psychology, aspects of the study of humanitarian disciplines, global problems of humanity.

Articles are published in the author's editorial office. The authors of the materials presented in this collection are responsible for the reliability of the facts presented, the authenticity of the materials and quotations, the style and correspondence of the list of literary sources.

ISBN 978-966-285-825-9

© V. N. Karazin Kharkiv
National University, 2024

ПЕРЕДМОВА

У збірнику «Нові наукові горизонти: досягнення, пошук» представлено наукові розвідки іноземних здобувачів вищої освіти – учасників VI Міжнародної студентської конференції.

Попри складні для України та української вищої освіти часи творча наукова співпраця викладачів і студентів триває: науково-педагогічні працівники продовжують успішно керувати науковою роботою іноземних здобувачів вищої освіти, а студенти – активно долучатися до дослідницької діяльності з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності.

Автори статей, уміщених у збірнику, – студенти різних спеціальностей. У зв'язку із цим проблематика досліджень молодих науковців також різна, тематично розлога. Беззаперечно можна стверджувати, що всі роботи – оригінальні, цікаві, присвячені актуальним проблемам сьогодення.

Молоді дослідники представляють не лише Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, а й Харківський національний автомобільно-дорожній університет та Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка.

У збірнику цього року розміщено результати наукового пошуку представників таких країн: Марокко, Єгипту, Ізраїлю, Туреччини, Азербайджану, Туркменістану, Узбекистану, Китаю.

Участь у підготовці статей та виступ на конференції мають важливе значення для розвитку комунікативної компетентності студентів-іноземців: вони розвивають уміння наукового писемного мовлення, під час виступів із доповідями вдосконалюють уміння висловлювати думки, давати аргументовані відповіді, ставити запитання іншим доповідачам. Участь у наукових заходах формує дослідницькі якості, розвиває вміння самостійного розв'язання професійних проблем.

Сподіваємося, що публікація у збірнику і виступ на конференції стануть успішним кроком у науковому та професійному розвитку майбутніх фахівців.

Редакційна колегія

FOREWORD

The collection "New Scientific Horizons: Achievements, Researches" presents the scientific research of foreign higher education applicants, participants of the VI International Student Conference.

Despite the challenging times for Ukraine and Ukrainian higher education, the creative scientific collaboration between researchers and students continues: scientific and pedagogical staff successfully guide the research work of foreign higher education applicants, and students actively engage in research activities with strict adherence to the principles of academic integrity.

The authors of the articles included in this collection are students from various specialties. Consequently, the research topics of the young scientists are diverse and thematically broad. It can undoubtedly be confirmed that all the works are original, interesting, and dedicated to current issues.

The young researchers represent not only V.N. Karazin Kharkiv National University but also Kharkiv National Automobile and Highway University and Taras Shevchenko National University of Kyiv.

This collection includes the results of scientific research by representatives from the following countries: Morocco, Egypt, Israel, Turkey, Azerbaijan, Turkmenistan, Uzbekistan, and China.

Participation in the preparation of articles and presentations at the conference is important for the development of the communicative competence of foreign students: they develop the ability to write scientifically, express thoughts during presentations, provide reasoned answers, and ask questions of other presenters. Participation in scientific events fosters research qualities and develops the ability to independently solve professional problems.

We hope that publication in the collection and presentation at the conference will be a successful step in the scientific and professional development of future specialists.

Editorial Board

Аджар Хелін, Туреччина
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
медичний факультет, III курс, група МЛ-308
Науковий керівник: Карпенко Н.О., канд. філол. наук, доцент,
доцент кафедри мовної та профільної підготовки
Навчально-наукового інституту міжнародної освіти
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

ОСОБЛИВОСТІ ХАРЧУВАННЯ ХВОРИХ НА ГАСТРИТ

Стаття присвячена дослідженню основних принципів дієтичного харчування при різних видах гастриту. Узагальнено причини виникнення цього захворювання. Визначено основні симптоми гастриту. Звернено увагу на загальні рекомендації фахівців щодо харчування хворих на гастрит.

Ключові слова: *гастроентеролог, гострий гастрит, дієтичне харчування, органи травлення, раціональне харчування, захворювання травної системи, хронічний гастрит.*

Як засвідчують факти, на захворювання органів травлення страждає значна частина населення як України, так і Туреччини. Незважаючи на діагностичні та лікувальні можливості сучасної медицини, кількість людей, які мають проблеми зі шлунково-кишковим трактом, збільшується. Серед захворювань шлунка, за статистикою, найчастіше діагностується гастрит.

Дослідники зазначають, що на запалення слизової оболонки шлунка, тобто на гастрит, хворіє понад 40-50% дорослого населення. Хронічний гастрит становить до 50% усіх захворювань органів травлення та 85% захворювань шлунка [2: 120].

Гастроентерологи стверджують, що при гастриті важливе значення має харчування, оскільки одні продукти можуть посилювати цю недугу, тимчасом як інші допомагають позбутися й полегшити перебіг цього захворювання. Крім того, покращення чи погіршення стану хворих на гастрит також залежить і від способу приготування страв. Лікування таких хворих передбачає обов'язкове дотримання дієти. У зв'язку з цим проблема харчування при різних видах гастриту залишається актуальною.

Як відомо, гастрит може мати гостру та хронічну форми. Гострий гастрит зазвичай супроводжується запальними процесами, а хронічний – зміною

структури та атрофією слизової шлунка. Гострий гастрит потребує обов'язкової дієтотерапії. При хронічному гастриті треба дотримуватися принципів раціонального харчування, зокрема режиму [1].

Найчастіше до виникнення гастриту призводять такі чинники: неправильне харчування (нерегулярне споживання їжі, переїдання, надмірне вживання жирної та гострої їжі, вживання неякісної їжі тощо), наявність шкідливих звичок – тютюнопаління та надужиття алкогольних напоїв, постійні стреси, інфікування бактерією *Helicobacter pylori*, прийом певних лікарських препаратів, порушення обміну речовин або гострі інфекції.

Серед поширених симптомів гастриту можна виокремити такі: біль у шлунку, здуття кишківника, нудота та блювота, печія, діарея, неприємний запах із рота, відрижка, втрата апетиту, відчуття важкості в ділянці живота або переповнення шлунка, білий наліт на язичку.

Гострий гастрит може виникати раптово й тривати недовго. Основні принципи дієти при гострому гастриті такі: дробове харчування (до 6 разів на добу); зменшення порцій (приблизно в 2 рази проти звичайних); зниження споживання солі; використання відвареної та парової їжі; уживання теплої їжі, за потреби – протертої. Гастритникам у раціоні потрібно використовувати нежирні продукти зі зниженою кількістю вуглеводів. Дотримання цих принципів сприятиме відновленню слизової оболонки шлунка та якнайскорішому одужанню.

Хронічний гастрит є тривалим станом, який людина може не помічати та який поступово розвивається внаслідок іншого тривалого захворювання. Дієта при хронічному гастриті залежить від перебігу захворювання: під час загострення харчові обмеження жорсткіші, а при ремісії раціон харчування дозволяють значно розширити. Для приготування страв, крім варіння та приготування на пару, дозволено запікання та тушкування. Уся їжа та напої обов'язково мають бути теплими.

Дієту при хронічному гастриті з підвищеною кислотністю складають легкоперетравлювані продукти з високою енергетичною цінністю та

оптимальним балансом поживних речовин. Їжа, що агресивно впливає на слизову оболонку шлунка та підвищує секрецію соляної кислоти, заборонена. Уживання значної кількості води запобігає зневодненню та підвищенню кислотності шлунка при гастриті.

При хронічному гастриті зі зниженою кислотністю так само з раціону виключається груба їжа, що важко перетравлюється. У період загострення хвороби не можна вживати свіжі овочі та фрукти.

Дієтичне харчування – ефективний складник лікування болей при гастриті. Гастритна дієта забезпечує відновлення травного комфорту та зменшення болю в животі після їди. Їжа гастритників має бути з високою поживною цінністю: підсушений цільнозерновий хліб, нездобна випічка, сухе печиво, супи-пюре з овочів, нежирне м'ясо та птиця, риба, яйця та яєчні білки (зокрема, омлет), нежирний сир, твердий сир із низьким вмістом солі, знежирений йогурт із пробіотиками, молочні крем-супи, рис, овочі та фрукти з низькою кислотністю, олійні культури, мед. Серед напоїв – відвар шипшини та ромашки, німецький чай, некіслі компоти та киселі, негазована вода. До щоденного раціону мають входити продукти, що містять розчинну клітковину, антиоксиданти, омега-3 та вітамін А.

Гастритникам слід уникати будь-яких жирних страв, промислових напівфабрикатів, свіжого хліба, копченостей, солінь, консервів, соусів, спецій, гострих приправ, бобових, червоної та білокачанної капусти, кукурудзи, редьки, редиски, огірків, цибулі, часнику, грибів, кислих ягід, фруктів та овочів, кондитерських виробів, морозива, молочного шоколаду, кави, газованих напоїв. Уживання цих продуктів може дратувати запалений шлунок.

Отже, гастрит є поширеним захворюванням серед жителів різного віку як України, так і Туреччини. До гастриту призводять різні фактори внутрішньої та зовнішньої етіології. Усі хворі на гастрит мають порушення травлення та засвоєння їжі. У зв'язку із цим для гастритників важливим є відновлення нормального травлення та усунення хворобливих станів після їди. Саме тому

хворим на будь-яку форму гастриту рекомендовано дотримуватися дієтичного харчування.

Основними принципами харчування при гастриті є такі: споживання теплої їжі 5-6 разів на добу невеликими порціями, раціон із високим вмістом клітковини та антиоксидантів, уникання жирних продуктів, зменшення споживання рафінованих зернових продуктів, обмеження їжі, що подразнює шлунок, уживання продуктів, що мають протизапальну дію та корисні для травлення, достатнє споживання рідини. Найкращі способи приготування їжі для хворих на гастрит – на пару, варіння, тушкування, запікання.

Література

1. Бабінець Л.С., Боровик І.О., Андріюк Л.В. Захворювання органів травлення у сімейній медицині : навчальний посібник. К. : ВСВ «Медицина», 2021. 328 с.
2. Говорун Д.В., Горошко В.І. Методи діагностики стану організму людини при захворюваннях шлунково-кишкового тракту: гастрити. *Сучасні тенденції, спрямовані на збереження здоров'я людини* : збірник наукових праць. Харків. 2022. Вип. 3. С. 120–122.
3. Манжалій Е.Г., Фалалєєва Т.М., Остапченко Л.І. Дієтологія та спосіб життя при захворюваннях шлунково-кишкового тракту : навчальний посібник. К. : ФОП «Ворона», 2020. 90 с.

Азізе Бадре-Еддіне, Марокко
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
дорожньо-будівельний факультет, I курс, група Д-51-23
Науковий керівник: Моргунова Н.С., *канд. психол. наук, доцент,*
завідувач кафедри мовної підготовки
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

ІМ'Я ЯК КОМПОНЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ (на прикладі арабського та українського антропонімікону)

У статті розглядається питання відображення національної картини світу через призму імен. Прикладом для розвідки стали принципи антропонімікону (системи власних імен) в арабській та українській мовах. Досліджуються основні відмінності іменування в арабській та українській культурах. Робиться висновок, що категорія імені як компонент національної культури має безумовні відмінності у східнослов'янському та арабському ім'янареченні; ім'я є не лише символом, ярликом, у ньому відбивається національне світорозуміння людини, її культурна спадщина.

Ключові слова: власні імена, антропоніміка, мовленнєвий етикет, арабська культура, українська культура.

У сучасному соціумі дуже актуальними є питання комунікації представників різних культур. Найперше, із чого починається контакт із представником будь-якої культури, – це звернення до нього. Система власних імен (антропонімікон), відібраних суспільною свідомістю в процесі історичного розвитку соціуму, відображає національну картину світу, ментальність народу, його моральні та естетичні цінності. Український науковець Л. Белей зазначає, що «однією з важливих специфічних ознак власних назв є індивідуальність, що дивовижно гармонійно поєднується з їхньою суспільною чи, точніше, національно-культурною природою» [1: 9].

Багато аспектів вибору імен, ставлення до імен виявляються спільними для всіх мов. Кожна людина має ім'я, що дається їй від народження. Іноді ім'я запозичується з іншої мови, але так чи інакше воно пов'язане з релігійним корінням, рідною мовою. Зазвичай імена обираються з достатньо організованого запасу імен чи слів, який культурно зберігається впродовж століть. Власні імена «соціальні та історичні, тому що відображають не лише

суспільні уподобання тієї чи іншої епохи, а й характеризують світогляди людей, їх суспільні взаємини, їх ідеологію та, нарешті, суспільні традиції» [2: 92].

Проаналізуємо основні відмінності іменування в арабській та українській культурах. Від чого залежить вибір імені? Якщо порівняти два мовних етикету (арабський та український), ми з'ясуємо, що імена в обох із них можна розподілити на кілька груп. Це імена, пов'язані з релігійною традицією (християнські, мусульманські); такі, що використовуються і християнами, і мусульманами; світські (часто за походженням давніші, ніж християнські та мусульманські, утворені від слів, що зберегли своє значення і в імені); запозичені з інших мов.

В українському мовленнєвому етикеті основну групу імен становлять ті, що давалися дитині при хрещенні. День народження дитини та День ангела (святого, який вважався захисником новонародженого) раніше, здебільшого, збігалися. Сьогодні вибір імен помітно розширився: немає жодних обмежень, батьки можуть дати дитині будь-яке ім'я, яке їм подобається. Значну групу імен складають ті, що пов'язані з християнською традицією (Олена, Марія, Ганна, Іван, Петро, Павло та інші).

В арабському мовленнєвому етикеті існують імена, які використовуються і християнами, але звучать вони дещо інакше, наприклад, Будрус بطرس є варіантом імені Петро, Ханна حانّة – варіант імені Іван. Імена, якими називають дітей і мусульмани, і християни, – це ті, що представлені як у Старому, так і в Новому Завіті, а також у Корані. До них належать такі імена: Маріам مریم (Марія); Муса موسى (Мойсей).

Є порівняно незначна група імен у східнослов'янському та арабському мовних етикетах, давніша за походженням, ніж християнські та мусульманські імена. Вони підходять і для мусульман, і для християн, але не мають жодних збігів у двох мовах, тому що вони зберігають своє лексичне значення в них. У східнослов'янському мовному етикеті це такі імена, як Любов, Віра, Надія, Лада, Світлана, Володимир, Ярослав та ін.

Імена, запозичені з інших мов, є в обох мовних етикетах, наприклад, Сюзанна سوسن може використовуватися і в Україні, і в арабських країнах.

В арабських іменах можуть висловлюватися почуття батьків по відношенню до дитини (радість, ніжність, любов): Махбуб محبوب (улюблений), Вахба وهبة (подарунок), Таглиб تغلب (ти переможеш), Са'ада سعادة (щастя), Тауфік توفيق (успіх, щастя), Асад أسد (лев), Наср نسر (орел), Халіма حلیمة (лагідна), Хасана حسنة (красива), Афіф عفيف (доброчинний, скромний), Фахмі فهمي (розумний) та ін.

На вибір імені впливають одні й ті самі фактори: соціальне становище, освіта батьків, сімейні традиції, традиції народу, мода, бажання бути оригінальним у виборі імені, ідея про те, щоб усіх дітей у сім'ї називати іменами, що починаються на одну й ту саму букву (цю ідею досить часто використовують в арабських країнах) тощо. Традиція давати синам таке саме ім'я, як і в батька, дочкам – ім'я матері в арабів використовується рідше через те, що часто ім'я батька стає прізвищем. Зрозуміло, у кожній мові існує своя мода на імена.

Коли основне ім'я вже вибрано, сина чи дочку, особливо маленьких, називають зменшувальними або пестливими іменами. Це явище міжнародне. Закони, якими утворюються ці імена, різні в усіх мовах. У східнослов'янських мовах такі імена утворюються за допомогою різних зменшувально-пестливих суфіксів. Зменшувальні імена можуть бути чітко пов'язані з повним ім'ям, наприклад, Олена – Ліна, Петро – Петя, інші можуть лише нагадувати ім'я (Тетяна – Таня; Микола – Коля), деякі взагалі далекі від свого імені (Олександр – Шура, Олег – Алік), є й такі, що не мають зменшувальних форм (Ніна, Марина). Ті самі явища відбуваються і в арабському мовному етикеті, але тут зменшувальні імена водночас є і пестливими іменами. Також в арабському мовному етикеті зовсім немає імен із принизливим значенням, як у східнослов'янських мовах (Танька, Сашка). У східнослов'янських мовах поряд із зменшувальними іменами (Таня) є імена пестливі (Івасик, Тетянка, Наталочка).

Сьогодні в українському мовному етикеті спостерігається тенденція до ширшого вживання зменшувальних імен в офіційній обстановці, часто це відбувається під впливом американського мовного етикету. Молоді люди у сфері обслуговування, на виставках, в офісах часто носять таблички зі зменшувальними іменами, без прізвищ та по батькові. Крім того, часто зменшувальні імена можуть вживатися і у сфері шоу-бізнесу, журналістики, наприклад, Макс Барських, Настя Каменських, Катя Осадча тощо. Таких явищ в арабському мовному етикеті немає.

Аналізуючи специфіку та елементи арабських власних назв, слід звернутися до їхніх складників. Алам (ісм'алам) علم اسم, – первинний і невід'ємний компонент арабських власних назв, особисте ім'я, яке давалося новонародженому (або хлопчикам під час обрізання) і зазвичай вживалося в колі рідних і знайомих. Алам علم може бути простим і складатися з одного елемента (Мухаммад محمد-, Хасан حسن-, Ібрахім إبراهيم-) або складним – із двох елементів. Це, як правило, теофорні імена з елементами «абд-عبد-«раб» + Аллах (або один із його 99 епітетів). Особливо часто вживаються епітети ар-Рахман الرحمان – «милостивий», ар-Рахім الرحيم – «милосердний».

Кунья – كنية – тектонім, похідний елемент від алам-علم, до складу якого обов'язково входять такі елементи, як «Абу». Наприклад: Абу-л-Хасан أبو الحسن (буквально: батько Хасана), Умм Кулсум أم كلثوم – (мати Кулсум). У деяких випадках елементи абуї перекладаються як «володар»: поєднуючись із загальною лексикою, вони набувають свого спеціального антропонімічного значення: Абу-л-Хайр أبو الخير (володар добра), добрий; Абу-л-Фарах أبو الفرح (володар радості), радісний.

Насаб نسب – тектонім, також похідний від алам, з елементами ібн ابن (син) або ібна ابنة (дочка), які в генеалогічному ряду А, син Б, син В, син Г – простежують родовід батька, діда, прадіда і т. ін. Наприклад, Ібн Халдун ابن-خلدون (син Халдуна). Лакаб لقب – додаткове ім'я або прізвисько, почесний титул, що звеличує епітет. Ці імена часто несуть певне семантичне навантаження метафоричного та метонімічного характеру.

Для представників різних соціальних верств були характерні різні групи імен і лакаб. Наприклад, серед правителів, воєначальників були поширені титули з елементами -амір-, -дин-, -давла-, -мулк- та ін. Лакаб як тип прізвиська був відомий у всі історичні періоди і вживався в усіх соціальних прошарках.

Східнослов'янська традиція повного офіційного найменування адресата (ім'я, по батькові, прізвище) не знаходить повної відповідності в арабській традиції. Це зумовлено кількома чинниками. По-перше, не всі арабські сім'ї мають лакаб (прізвисько). Коли прізвище відсутнє, офіційне найменування адресата складається з трьох, а іноді чотирьох імен. Перше ім'я – власне ім'я, друге ім'я – ім'я батька, третє ім'я – ім'я діда, четверте ім'я – ім'я прадіда. Жодних суфіксів при цьому не додається, навіть втрачається стара традиція вживання -ибн- (син). Часто замість прізвища (лакаб) виступає ім'я діда або прізвище, утворене з якоїсь відмітної ознаки цієї сім'ї, але набагато частіше прізвиськом є ім'я батька.

У максимально повному варіанті частини особистого імені в арабів пишуться в такому порядку: лакаб, кунья, алам, насаб, нисба. За неповного найменування можуть пропускатися будь-які частини. Алам і насаб майже завжди присутні в імені, а розташування інших елементів може змінюватись. Якщо спроектувати традиції арабського ім'янаречення на східнослов'янський ґрунт, то отримаємо таке: Ганна, дочка Миколи Івановича, яка живе в Києві, мати старшого сина Максима, менеджер (Умм Максим Ганна бинт Микола ібн Іван менеджер із Києва); Дмитро, син Дениса Ігорьовича, який живе у Харкові, батько Кирила (Абу Кирило Дмитро ібн Денис ібн Ігор із Харкова).

Категорія імені як компонент національного менталітету та національної картини світу має безумовні відмінності в українському та арабському ім'янареченні. Як засвідчило наше дослідження, ім'я є не лише символом, ярликом, у ньому відбивається національне світорозуміння людини, її культурна спадщина.

Література

1. Белей Л. Українські імена колись і тепер. Київ : Темпора. 2010. 128 с.
2. Хмара В.В. Зіставний аналіз власних імен у складі фразеологічних одиниць у західногерманських та східнослов'янських мовах. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Т. 2. Вип. 9. С. 92–95.

Cui Shuang, China
*V.N. Karazin Kharkiv National University,
Karazin School of Business, 5th year, group BA-56
Scientific Supervisor: I.P. Petrenko, Assistant Professor,
Language and Professional Training Department,
International Education Institute for Study and Research,
V.N. Karazin Kharkiv National University*

WOMEN IN CHINA: BALANCING FAMILY, CHILDREN AND WORK

The article explores the challenges and strategies faced by Chinese women in balancing family responsibilities, childcare, and professional careers. It examines traditional gender roles, the impact of the one-child policy, and government initiatives supporting working mothers. Women's approaches such as utilizing support networks, flexible work arrangements, and strategic career planning are highlighted. The need for comprehensive policy and cultural shifts to achieve a harmonious work-life balance is emphasized.

Key words: *Chinese women, work-life balance, gender roles, one-child policy, balancing strategies, government support, cultural shifts.*

In contemporary China, the role of women in society has undergone significant transformation, particularly in terms of balancing familial responsibilities with professional aspirations. This delicate balance between family life, raising children, and pursuing careers is a complex interplay of societal norms, economic factors, and individual aspirations. As China continues to evolve economically and socially, the experiences and contributions of women will be pivotal in shaping the nation's future trajectory towards greater gender equality and inclusivity.

Traditional Values and Changing Roles

Historically, Chinese society has emphasized traditional gender roles, where women were primarily responsible for household duties and child-rearing while men focused on career and providing for the family. These deeply entrenched cultural norms have their roots in the Confucian philosophy that has influenced Chinese society for centuries. However, in recent decades, rapid economic development, urbanization, and social changes have reshaped these dynamics, challenging traditional family structures and expectations.

Improved access to education and increased workforce participation among women have been key drivers of this transformation. As more women pursue higher education and enter the professional realm, they are redefining their roles within the family unit and society at large. However, this transition has not been without its challenges, as women often find themselves caught between the demands of their careers and the enduring societal expectations surrounding their domestic responsibilities [1].

Workforce Participation and Career Ambitions

Chinese women today are more educated and career-driven than previous generations. They actively pursue higher education, securing degrees in fields once dominated by men, such as engineering, technology, and business. This educational attainment has translated into increased representation in the workforce, with women contributing significantly to China's economic growth and innovation across various sectors [2].

However, entering and excelling in the workforce often means navigating systemic challenges such as gender discrimination, unequal pay, and limited opportunities for advancement. Despite efforts to promote gender equality in the workplace, many women still face subtle forms of bias, such as being overlooked for leadership roles or being passed over for promotions in favor of their male counterparts.

Furthermore, the concept of the "ideal worker" in China's corporate culture often prioritizes long hours and unwavering dedication to one's job, making it challenging for women to balance their professional aspirations with family responsibilities. As a result, some women may feel compelled to delay starting a family or forego having children altogether to remain competitive in their chosen careers.

The One-Child Policy and Family Dynamics

China's now-abolished one-child policy, in place from 1979 to 2015, significantly influenced family dynamics and added an additional layer of complexity to the work-life balance equation for many Chinese women. Under this policy,

couples were restricted to having only one child, with exceptions granted in certain circumstances.

For women who were able to have a child, the pressure to raise a successful and well-rounded offspring was immense. The one-child policy intensified the burden of caregiving, with women often shouldering the majority of childcare responsibilities alongside their work commitments. This dual burden of professional obligations and intensive parenting demands placed a significant strain on women's ability to achieve a harmonious balance between their roles as mothers and career women [3].

Additionally, the one-child policy contributed to the rapid aging of China's population, as fewer children were born to support an increasing number of elderly individuals. This demographic shift has implications for women, who may find themselves responsible for caring for aging parents while simultaneously managing their careers and raising their own children.

Government Policies and Support

Recognizing the challenges faced by working women, the Chinese government has implemented various policies aimed at supporting their participation in the workforce. These initiatives include extended maternity leave, tax benefits for working mothers, and efforts to combat workplace discrimination based on gender or marital status.

For example, in recent years, the government has extended maternity leave from 98 days to up to 7 months, depending on the region and specific circumstances. This extended leave aims to provide new mothers with more time to recover from childbirth and establish a routine with their newborns before returning to work.

Additionally, the government has introduced tax deductions and other financial incentives for companies that provide childcare facilities or subsidies for employees with young children. These measures are intended to alleviate some of the financial burdens associated with childcare and encourage more women to remain in the workforce after starting a family [4].

Despite these efforts, significant challenges persist in achieving true work-life balance for Chinese women. Deep-rooted societal expectations and ingrained gender norms often clash with the realities of modern life, creating an ongoing struggle for women to reconcile their multiple roles and responsibilities.

Strategies for Balancing Responsibilities

In the face of these challenges, Chinese women have employed diverse strategies to balance their family, childcare, and work commitments. One common approach is to utilize support networks, such as extended family members or domestic help, to assist with childcare and household tasks. This reliance on family support systems has been a longstanding cultural practice in China, allowing women to share the burden of caregiving and domestic responsibilities.

Additionally, some women have negotiated flexible work arrangements with their employers, such as flexible working hours or remote work options. These arrangements enable women to better accommodate their family needs while maintaining their professional commitments. However, such opportunities are often limited and may not be available in all industries or companies [5].

Another strategy employed by some Chinese women is strategic career planning. This involves carefully selecting industries or companies that are perceived as more family-friendly or offering better work-life balance policies. Women may also choose to pursue entrepreneurial ventures or freelance work, which can provide greater flexibility in managing their time and responsibilities.

Despite these strategies, many Chinese women continue to face significant challenges in achieving a harmonious balance between their personal and professional lives. The pressure to excel in both realms can be overwhelming, leading to high levels of stress, burnout, and sacrifices in one domain or the other.

Conclusion

The journey of Chinese women towards achieving work-life balance is a complex interplay of societal norms, economic factors, and individual aspirations. While progress has been made in promoting gender equality and supporting women

in the workforce, more comprehensive policies and cultural shifts are needed to empower women to fully realize their potential both at home and in the workplace.

As China continues to develop economically and socially, the experiences and contributions of women will be pivotal in shaping the nation's future trajectory. By addressing the systemic barriers and societal expectations that hinder women's ability to balance their multiple roles, China can unlock the full potential of its female workforce and foster a more inclusive and equitable society.

Ultimately, achieving a harmonious balance between family, children, and work is not just a challenge for individual women but a broader societal issue that requires collective efforts from policymakers, employers, and society as a whole. By embracing gender equality, valuing the contributions of women, and supporting their diverse roles, China can pave the way for a future where women can thrive in all aspects of their lives, contributing to the nation's growth and prosperity.

References

1. Qian Y., Li J. Separating Spheres: Cohort Differences in Gender Attitudes about Work and Family in China. *China Review*. 2020. Vol. 20, No. 2, SPECIAL ISSUE: Complexity of Chinese Family Life: Individualism, Familism, and Gender. P. 19–52.
2. Liu Y. Women rising as half of the sky? An empirical study on women from the one-child generation and their higher education participation in contemporary China. *Higher Education*. 2017. Vol. 74, No. 6. P. 963–978.
3. Li H., Zhang J., Li X. Women's employment and childcare choices under China's one-child policy. *Journal of Human Resources*. 2020. Vol. 55, No. 3. P. 855–889.
4. Edwards L. Policing the Modern Woman in Republican China. *Modern China*. 2000. Vol. 26, No. 2. P. 115–147.5.
5. Wang Yang, Chang Ying, Fu Jialiang, Wang Lie Work-family conflict and burnout among Chinese female nurses: the mediating effect of psychological capital. *BMC Public Health*. 2012. Vol. 12, Article number: 915.

*Кешк Хазем Хоссам Мохаммед Хамед Мохаммед, Єгипет
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
медичний факультет, IV курс, група МА-402
Науковий керівник: Яценко А.А., старший викладач
кафедри мовної та профільної підготовки
Навчально-наукового інституту міжнародної освіти
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

ЛЕТАРГІЧНИЙ СОН: ПРИЧИНИ ЗАХВОРЮВАННЯ, СИМПТОМИ

Стаття присвячена дослідженню основних симптомів летаргічного сну, причинам його виникнення. Звернено увагу на те, що всі випадки летаргічного сну, які були описані в медичних довідниках і отримали популярність, проаналізовані психіатрами й мають відношення до психіатрії. Узагальнено причини виникнення цього захворювання.

Ключові слова: втома, виснаження, індивід, кататонія, летаргічний сон, серцебиття.

Летаргія (летаргічний сон) – хворобливий стан, що характеризується відсутністю свідомості при збереженні основних життєво важливих функцій (дихання, серцебиття). Термін «летаргія» походить від давньо-грецького λήθη – «забуття» і ἀρῦία – «бездіяльність», його використовував ще Гіппократ, він означав «млявість, забуття і надмірну сонливість». Ці симптоми мали несприятливий прогноз і не підлягали лікуванню в той час. У медицині летаргічний сон – це специфічний стан, зовні схожий на глибокий сон, що характеризується уповільненням усіх фізіологічних і біохімічних процесів. Подібний стан відрізняється від коми тим, що всі життєво важливі показники організму збережені й немає загрози смерті. Однак розбудити людину неможливо, вона не реагує на зовнішні подразники, залишається нерухомою.

Людина, яка в житті відчуває перенапруження, слабкість, апатію, мало спить, має набагато більший ризик впасти в летаргічний сон, ніж людина, яка веде правильний спосіб життя, стежить за своїм здоров'ям, добре і правильно харчується.

Розрізняють дві форми летаргічного сну: легку та важку.

При легкій формі летаргічного сну в людини зберігаються ковтальні і жувальні рефлекси, серцебиття й дихання легко прослуховуються. При важкій

формі летаргічного сну людину за показниками можна вважати мерцем. Температура тіла низька, серцебиття слабе, його можна не відчуту під час прослуховування, реакція відсутня на подразники. Наразі, усі випадки летаргічного сну, описані в медичних довідниках та в науково-популярних джерелах, набули популярності й досліджуються психіатрами, тому що мають відношення до психіатрії.

Один із відомих випадків летаргічного сну був розглянутий і вивчений академіком Іваном Павловим. Він обстежив чоловіка, хворого на шизофренію. Пацієнт, Іван Кузьмич Качалкін, перебував у психіатричній клініці на лікуванні та був у стані кататонії і летаргії з 1896 до 1918 року. Після пробудження хворий сказав, що все чув і усвідомлював те, що відбувається, але не міг ніяк зреагувати.

У 1917–1927 роках у світі вибухнула епідемія «сонної хвороби», яку згодом назвали *епідемічний енцефаліт*. За статистикою, від 52 до 100 тисяч хворих із патологічною сонливістю (тижні й місяці) мали також лихоманку, порушення зору, гіперкінези і навіть деліріозні включення. Факти засвідчують, що збудник захворювання так і не був встановлений. Епідемія без причини припинилася у 1927 році. На сьогодні існують рідкісні, поодинокі випадки цього захворювання, однак, як і раніше, причина захворювання невідома. Завдяки цій епідемії австрійським ученим Еріксоном були відкриті центри сну і неспання в головному мозку.

Найтриваліший епізод летаргічного сну офіційно був зафіксований у селищі Могильове Дніпропетровської області. Надія Лебедина у 1954 році після сімейної сварки впала в летаргічний сон на 20 років. У 34 роки вона заснула, а в 54 роки прокинулася. Її здоров'я було в нормі, померла вона у віці 73 років.

У 2003 році 80-річний італієць Роберто де Сімоне «помер» у лікарні від серцевого нападу. Його тіло передали рідним для поховання. Коли кришку труни вже збиралися закривати, «небіжчик» прокинувся й попросив принести йому склянку води.

Сучасне поняття «летаргія» визначається як вкрай хворобливий стан втоми, виснаження, млявості та загальмованості. Вона може бути симптомом

іншого захворювання, наприклад апатії або синдрому хронічної втоми. До основних ознак летаргії належать такі: сильне виснаження, хронічна втома, зниження енергії, млявість, апатія, відсутність мотивації, когнітивні труднощі (забудькуватість та проблеми з концентрацією уваги), сильна сонливість, заціпеніння, кататонічний ступор. Симптоми летаргічного сну не відрізняються різноманітністю. Перед впаданням у летаргічний сон відзначається гальмування функціонування органів і обмінних процесів. Дихання стає неможливо визначити візуально. Крім того, людина перестає реагувати на шумовий або світловий вплив, на біль. Індивід спить, але при цьому його не турбують фізіологічні потреби (такі як потреба в їжі, воді та ін.). Метаболізм у летаргічному стані знижується, повністю пропадає реакція на зовнішні подразники. Патогенез летаргії не вивчений, оскільки на сьогодні не вдалося точно визначити фактори, що сприяють розвитку даного стану.

Існують випадки летаргічного сну, що виникають після перенесеного людиною важкого сильного потрясіння, стресу. Також такий стан може виникати в людей, що перебувають на межі серйозного нервового або фізичного виснаження.

Нестабільний психічний стан нині притаманний усім громадянам України, які потерпають фізично та психічно від жахів війни. Усім лікарям потрібно бути більш уважними під час обстеження постраждалих людей з України, щоб правильно поставити діагноз і не пропустити симптомів летаргії.

Явище летаргічного сну належить до психічних розладів, кожен випадок – унікальний, визначається індивідуальним захворюванням або розладом, але ми можемо бути абсолютно спокійні, тому що частота прояву цієї хвороби дуже незначна. Сучасна медицина ніколи не переплутає сплячу людину з мертвою, так що ситуація, що когось можуть поховати живцем, просто неможлива.

Література

1. Dickman MS. Von Economo encephalitis. Arch Neurol. 2001 Oct;58(10):1696-8.
2. Lavie P. The sleep theory of Constantin von Economo. J Sleep Res. 1993 Sep; 2(3):175-178.
3. Triarhou LC. The signalling contributions of Constantin von Economo to basic, clinical and evolutionary neuroscience. Brain Res Bull. 2006 Apr 14;69(3):223-43.

Liu Jie, China
*V.N. Karazin Kharkiv National University,
International Education Institute for Study and Research, group AM (dmp)-1
Scientific Supervisor: S.V. Varava, Assistant Professor,
Language and Professional Training Department,
International Education Institute for Study and Research,
V.N. Karazin Kharkiv National University*

THE CHALLENGES FACED BY YOUTH IN MODERN CHINA

The article is devoted to the problems faced by modern Chinese youth. The contemporary challenges faced by China's youth reflect a complex interplay of historical legacies and modern socio-economic dynamics. From the pressures of academic success and employment uncertainty to navigating traditional cultural expectations and mental health issues, young people in China grapple with multifaceted challenges in pursuit of their aspirations. Addressing these challenges necessitates comprehensive reforms in education, labor policies, social welfare, and mental health support to create an inclusive and enabling environment for all young people to thrive and contribute to China's continued development and prosperity.

Key words: *modern Chinese youth problems, historical context, education pressure, the gaokao (the National College Entrance Exam), employment challenges, the "ant tribe", social expectations, mental health issues, social mobility.*

China's youth face a myriad of challenges in the contemporary era, rooted in historical contexts and exacerbated by rapid socio-economic transformations. From the legacy of ancient traditions to the pressures of modernization, Chinese youth grapple with issues spanning education, employment, social dynamics, and mental health.

Historical Context. China's rich history has shaped the societal expectations and cultural norms that influence the lives of its youth today. Throughout centuries of dynastic rule, filial piety, respect for authority, and collective identity were paramount values instilled in youth. Confucian teachings emphasized obedience to elders and dedication to family and community, laying the groundwork for the intergenerational dynamics that persist in modern China.

Modern Challenges.

Education Pressure. China's education system is notorious for its competitiveness and emphasis on academic achievement. The gaokao (national

college entrance exam) is a high-stakes test that determines a student's future, leading to intense pressure on youth to excel academically. This pressure can result in mental health issues such as anxiety and depression. **Example:** suicides among students, particularly during exam periods, highlight the immense stress and pressure associated with academic performance.

The Gaokao, or the National College Entrance Exam, holds a paramount position in China's education system and society. This standardized exam, administered annually, serves as a crucial determinant for students' admissions into colleges and universities across the country. With its origins dating back to the mid-20th century, the Gaokao plays a pivotal role in shaping the academic trajectories and future prospects of millions of Chinese youth.

Preparation for the Gaokao typically begins years in advance, with students dedicating significant time and effort to mastering the required subjects, which include Chinese, mathematics, foreign languages, and sciences. The exam itself spans multiple days and covers a wide range of topics, demanding comprehensive knowledge and proficiency from test-takers.

The stakes of the Gaokao are exceptionally high, as admission to prestigious universities hinges largely on exam performance. Success on the Gaokao is often seen as a crucial step towards upward social mobility and securing promising career opportunities. Consequently, the pressure and stress surrounding the exam are immense, with students facing intense competition and societal expectations.

The significance of the Gaokao extends beyond individual academic achievements, reflecting broader cultural values and societal aspirations. It underscores the importance placed on education in Chinese society and serves as a symbol of meritocracy and equal opportunity, albeit within the constraints of a highly competitive system.

However, the Gaokao is not without its criticisms and controversies. Some argue that the exam's emphasis on rote memorization and standardized testing stifles creativity and critical thinking, leading to a narrow educational experience. Additionally, concerns have been raised regarding disparities in educational resources

and opportunities, particularly between urban and rural areas, which may disadvantage certain groups of students.

In recent years, efforts have been made to reform the Gaokao and address some of these concerns. Reforms aim to reduce the exam's reliance on memorization, promote holistic assessment methods, and provide alternative pathways to higher education. However, the Gaokao remains a subject of debate and scrutiny, reflecting the complex challenges and aspirations inherent in China's education system.

Overall, the Gaokao embodies the complexities of education, meritocracy, and social mobility in contemporary China, shaping the lives and futures of millions of students while reflecting broader societal values and aspirations.

Employment Challenges. Despite China's remarkable economic growth, young people in the country continue to face significant challenges in the job market. This is particularly true for recent graduates, who often struggle to secure stable employment opportunities that match their qualifications and aspirations. One prominent phenomenon that highlights these challenges is the emergence of what is known as the "ant tribe".

The "ant tribe" refers to a growing population of highly educated individuals, typically recent graduates, who find themselves underemployed or unable to secure jobs that utilize their skills and knowledge effectively. These individuals often face intense competition in the job market, as they contend with a large pool of graduates vying for a limited number of positions.

One of the key factors contributing to the challenges faced by the "ant tribe" is the widening gap between the skills acquired through education and the demands of the modern job market. Despite obtaining degrees from prestigious universities, many graduates find that their academic qualifications do not align with the skillsets sought after by employers. This mismatch between education and industry demands leaves them ill-prepared to compete effectively in the workforce.

Moreover, China's transition from a manufacturing-based economy to a service-oriented one has introduced additional uncertainties into the job market. While the service sector has expanded rapidly in recent years, absorbing a significant

portion of the workforce, the types of jobs available may not always match the qualifications and career aspirations of young graduates. This mismatch exacerbates the challenges faced by young people seeking meaningful and fulfilling employment opportunities.

The "ant tribe" phenomenon underscores the need for comprehensive reforms in China's education system and labor market policies. Efforts to bridge the gap between education and industry demands, enhance vocational training programs, and promote entrepreneurship and innovation are crucial to address the challenges faced by young people in the job market. Additionally, measures to support job creation, particularly in high-growth sectors such as technology and healthcare, can help alleviate the pressures faced by young graduates and enable them to realize their full potential in the workforce.

In conclusion, while China's rapid economic growth has brought about unprecedented opportunities, young people in the country continue to grapple with challenges in the job market. The phenomenon of the "ant tribe" serves as a poignant reminder of the need for concerted efforts to address the mismatch between education and industry demands and create an enabling environment for young people to thrive and contribute to China's continued development.

Social Expectations. Traditional cultural values, combined with modern influences, create complex social expectations for Chinese youth. They are expected to adhere to familial obligations while navigating evolving social norms influenced by globalization and digital culture. This can lead to conflicts between individual aspirations and societal expectations. **Example:** The pressure to marry and start a family at a young age, often influenced by traditional beliefs about filial duty, can restrict personal freedoms and career opportunities for young people.

Mental Health Issues. The rapid pace of societal change, coupled with intense academic and career pressures, has contributed to a rise in mental health issues among Chinese youth. Stigmatization of mental illness and limited access to mental health services exacerbate the problem, leading to underreporting and untreated conditions. **Example:** The prevalence of depression, anxiety, and other mental health

disorders among Chinese youth has become a growing concern, prompting calls for increased awareness and support services.

Social Mobility. Despite economic opportunities, social mobility remains a challenge for many young people in China, particularly those from rural or disadvantaged backgrounds. The hukou (household registration) system, unequal access to education and resources, and urban-rural divides contribute to disparities in opportunities and outcomes. **Example:** The phenomenon of "left-behind children", whose parents migrate to cities for work, highlights the challenges faced by rural youth in accessing quality education and social support networks.

In conclusion, the challenges faced by youth in modern China are deeply rooted in historical legacies and shaped by contemporary socio-economic dynamics. From education pressures and employment challenges to social expectations and mental health issues, Chinese youth navigate a complex landscape as they strive to fulfill personal aspirations amid societal demands. Addressing these challenges requires holistic approaches that prioritize education reform, mental health support, social welfare, and equitable opportunities for all young people in China.

References

1. Jean Charles Lagrée. Chinese Youth: A New Generation for New Challenges? Slovak Journal of Political Sciences, 2015, Volume 11, No. 4. P. 321–347.
2. A Global Community of Shared Future: China's Proposals and Actions The State Council Information Office of the People's Republic of China. September 2023.
3. Youth of China in the New Era. The State Council Information Office of the People's Republic of China. April 2022.

Liu Rong, China
V.N. Karazin Kharkiv National University,
International Education Institute for Study and Research, group AM (dmp)-1
Scientific Supervisor: S.V. Varava, Assistant Professor,
Language and Professional Training Department,
International Education Institute for Study and Research,
V.N. Karazin Kharkiv National University

ART IN CHINA AND ITS ROLE IN SOCIETY

The article is devoted to Chinese art and its role in the life of Chinese society. The overview delves into the multifaceted role of art in China, spanning millennia of cultural evolution, political shifts, and contemporary influences. It examines how traditional Chinese art serves as a conduit for cultural expression, embodying timeless values and philosophies, while also exploring the political manipulation of art throughout history, from imperial patronage to the ideological controls of the Cultural Revolution. Furthermore, it discusses the modern Chinese art scene's dynamism, global impact, and its role in addressing pressing social and environmental issues, underscoring the enduring relevance and complexity of art in Chinese society.

Key words: *Chinese art, gastroenterologist, cultural evolution, political shifts, contemporary influences.*

Art in China holds a rich and complex role in society, shaped by millennia of cultural heritage, political dynamics, and modern influences.

Historical Context. China boasts one of the world's oldest continuous artistic traditions, spanning thousands of years and encompassing diverse mediums such as painting, calligraphy, ceramics, sculpture, and architecture. Ancient art often served religious, philosophical, or imperial purposes, reflecting prevailing beliefs and values.

Cultural Expression. Art in China has served as a fundamental means of cultural expression, conveying deeply rooted values, aesthetics, and narratives throughout generations. Traditional Chinese art embodies principles of harmony, balance, and nature, reflecting the philosophical teachings of Confucianism, Taoism, and Buddhism.

Here are examples of artworks and their significance:

Ink Wash Painting (Shanshui). Ink wash painting, known as shanshui, focuses on landscapes and natural scenery, portraying mountains, rivers, and trees with minimalistic brushwork and monochromatic ink. This art form embodies the

Taoist concept of wu wei, or "effortless action", emphasizing the harmonious relationship between humanity and nature. A classic example is "Dwelling in the Fuchun Mountains" by Huang Gongwang, renowned for its depiction of rugged landscapes and serene atmosphere, inviting viewers to contemplate the beauty and tranquility of the natural world.

Chinese Calligraphy (Shufa). Chinese calligraphy, or shufa, is revered as both an art form and a means of communication, embodying the Confucian virtues of discipline, humility, and self-cultivation. Calligraphic works often feature poetic inscriptions or philosophical passages, conveying profound wisdom and aesthetic elegance. One exemplary piece is the "Orchid Pavilion Preface" by Wang Xizhi, celebrated for its fluid brushstrokes and graceful composition, symbolizing the scholar's reverence for learning and spiritual enlightenment.

Porcelain (Ceramics). Chinese porcelain has a long history dating back to the Han Dynasty, prized for its exquisite craftsmanship and delicate beauty. Ceramic vessels adorned with intricate designs, such as the blue and white porcelain of the Ming Dynasty, symbolize the Confucian values of refinement, virtue, and social harmony. These artifacts not only served practical purposes but also functioned as symbols of prestige and cultural sophistication, reflecting the aesthetic sensibilities of the literati class.

Buddhist Sculpture (Gandhara Art). Buddhist sculpture in China, particularly during the Gandhara period, embodies the Buddhist principles of compassion, enlightenment, and impermanence. Statues of Buddha and bodhisattvas, crafted from stone or bronze, convey spiritual teachings and inspire devotion among believers. The "Leshan Giant Buddha" in Sichuan province, carved into a cliff face during the Tang Dynasty, exemplifies the Buddhist ideal of transcendence over worldly suffering, offering solace and hope to worshippers.

In summary, traditional Chinese art serves as a profound expression of cultural values and philosophical ideals, transcending temporal boundaries to impart wisdom and beauty to successive generations. Through mediums such as ink wash painting, calligraphy, porcelain, and Buddhist sculpture, artists have conveyed the enduring

principles of harmony, balance, and reverence for nature, enriching the cultural heritage of China and inspiring audiences worldwide.

Political Influence. Throughout history, Chinese rulers recognized the power of art as a tool for legitimizing authority, propagating ideology, and fostering national identity. Dynastic patrons commissioned grandiose artworks to adorn palaces, temples, and public spaces, projecting power and prestige.

Revolutionary Period. The 20th century saw seismic shifts in Chinese art, particularly during periods of revolution and ideological upheaval. Artists like Guan Liang, Xu Beihong, and Lin Fengmian navigated changing political tides, blending traditional techniques with modernist aesthetics and revolutionary themes.

Cultural Revolution. The Cultural Revolution (1966–1976) imposed strict ideological controls on artistic expression, promoting propagandistic art glorifying Mao Zedong and the Communist Party. Many artists faced persecution, censorship, or forced labor, while traditional art forms were denigrated as feudal remnants.

Post-Mao Era. Deng Xiaoping's economic reforms in the late 1970s ushered in a new era of artistic freedom and experimentation, as China opened up to the global art market. Avant-garde movements like the '85 New Wave emerged, challenging orthodoxy and exploring themes of individualism, consumerism, and social critique.

Contemporary Scene. Today, China's art scene is vibrant and diverse, encompassing a broad spectrum of styles, mediums, and voices. Major cities like Beijing, Shanghai, and Guangzhou host thriving art districts, galleries, and institutions, attracting both domestic and international attention.

Global Influence. Chinese artists have gained prominence on the global stage, with figures like Ai Weiwei, Zhang Xiaogang, and Cai Guo-Qiang achieving international acclaim. Their work grapples with issues of globalization, urbanization, cultural identity, and social change, resonating with audiences worldwide.

Social Commentary. Contemporary Chinese art often serves as a lens through which to explore pressing social, economic, and environmental issues facing China

today. Artists engage with topics such as rapid urbanization, environmental degradation, political censorship, gender equality, and cultural heritage preservation.

In essence, art in China embodies a complex interplay of tradition and innovation, politics and expression, reflecting the country's rich cultural heritage and evolving societal dynamics.

References

1. Andrijauskas Antanas. Visual Arts and Music in Traditional Chinese Art System. URL: <https://www.jstor.org/stable/90012994>
2. Art and Politics in Mao's China. URL: <https://kenedy.byu.edu/alumni/bridges/features/art-and-politics-in-maos-china>
3. Art in China and its Role in Society. URL: <https://asiasociety.org/new-york/exhibitions/art-and-chinas-revolution>
4. China's Artistic Evolution, Then and Now. URL: <https://www.studiointernational.com/china-s-artistic-evolution--then-and-now-china-crossroads-of-culture-follow-me--chinese-art-at-the-threshold-of-the-new-millennium>
5. The Essence of Chinese Art the Historical Significance and Global Influence of Chinese Art. URL: https://medium.com/@arttokyoglobal_newsletter/the-essence-of-chinese-art-2c815ebd4007

Маммадов Фархад, Азербайджан
*Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
факультет міжнародних економічних відносин та
туристичного бізнесу, III курс, група УО-32*
Науковий керівник: Клочко Т.В., старший викладач
кафедри мовної та профільної підготовки
Навчально-наукового інституту міжнародної освіти
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

АЗЕРБАЙДЖАН І УКРАЇНА: ПАРТНЕРСТВО ТА ДОПОМОГА

Стаття присвячена дослідженню економічних відносин між Азербайджаном і Україною, а також історичним засадам їх виникнення. Звернено увагу на зростання обсягів торгівлі між дружніми країнами. Проаналізовано новий етап стратегічного партнерства між Україною та Азербайджаном на тлі подій в Україні.

Ключові слова: *допомога, економічний розвиток, співпраця, торговельні відносини.*

Азербайджанська Республіка сьогодні глибоко інтегрована у світовий економічний простір, підтримуючи економічні відносини з понад 200 країнами світу. Азербайджан є важливим торговельним партнером України з потужним невикористаним потенціалом для розширення торговельно-економічних відносин. Проаналізуємо експортно-імпортні операції щодо результатів, тенденцій, проблем та перспектив торговельних відносин між двома країнами.

За радянських часів економіка Азербайджану була тісно пов'язана з іншими радянськими республіками. Азербайджан постачав їм продукцію хімічної та паливної промисловості, чорної та кольорової металургії, машинобудування (нафтове та електричне обладнання, побутові кондиціонери), металообробки, легкої промисловості. Також Азербайджан був основним постачальником овочів (особливо ранніх сортів), фруктів, чайного листя. Інші республіки експортували до нього переважно готові вироби: верстати, сільськогосподарську техніку, автомобілі, одяг, посуд, продукти харчування.

Торговельні відносини Азербайджану з Україною (як за радянських часів, так і в період незалежності) мали тенденцію до позитивного торговельного балансу для України. У 1987 році імпорт із України становив 57% від

загального обсягу азербайджанської торгівлі товарами, зокрема й продукцію харчової, машинобудівної та металообробної промисловості, сукупна частка якої становила 85%. Характерними для азербайджанського імпорту були такі товари, як цукор, тваринні жири, сталеві труби та прокат, телевізори, легкові автомобілі, вантажні магістральні залізничні вагони. Понад 60% чавуну, 40% прокату чорних металів, 55% сталевих труб, 60% цукру та цукру-піску, майже 30% молока та молочних продуктів імпортувалися до Азербайджану з УРСР. Найбільшу частку в азербайджанському експорті до України в цей період становила продукція легкої промисловості (38%), машинобудування та металообробки (17%), хімічної та нафтопереробної (12%), харчової промисловості. Також значний внесок в азербайджанському експорті мали такі товари, як тютюн, бавовняні вироби, шовкові тканини, побутові холодильники, нафтові олії, свіжі овочі, килими, килимові вироби та синтетичний каучук.

Посольство Азербайджану в Україні розташоване в Києві. Посольство України в Азербайджанській Республіці функціонує в Баку. Обидві країни є повноправними членами Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), Східного партнерства, Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС), а також ГУАМ.

Українська криза суттєво вплинула на політичне та економічне сприйняття азербайджанської громадськості та мала величезні наслідки для розвитку країни. Війна призвела країну до серйозних змін.

Азербайджан продовжує надавати медичну та психологічну реабілітаційну допомогу дітям, які постраждали від війни, а також реалізовувати проєкти з відновлення України.

Азербайджан працює над п'ятьма проєктами з реконструкції інфраструктури в Ірпені та Бучі.

Баку допоможе відновити енергетичний сектор України. Президент Азербайджану санкціонував виділення Україні \$7,6 млн на закупівлю генераторів і високовольтних кабелів. З'явився новий напрям співпраці між країнами – гуманітарне розмінування.

Існує домовленість про проведення віртуальних сесій між українськими та азербайджанськими діловими партнерами з метою посилення торговельно-економічних відносин.

Крім того, державні установи обох країн домовилися про проведення спільного засідання для обговорення досвіду Азербайджану з реінтеграції та відновлення колишніх окупованих територій.

Спільна міжурядова українсько-азербайджанська комісія готується до свого 13-го засідання, яке відбудеться в Баку наступного року.

Україна та Азербайджан мають історію конструктивного діалогу та тісної співпраці. У зв'язку зі збройною агресією проти України це партнерство стало ще більш важливим. Сьогодні дві країни переувають на шляху до ще більш ефективного етапу стратегічного партнерства.

Література

1. Minre.gov.ua
2. Valiyev Anar, Alili Ahmad, Namazova Fidan. Azerbaijan Amid the Ukrainian Crisis: Perceptions, Implications and Expectations.Ssoar.info

Mutallimova Zahra, Azerbaijan
V.N. Karazin Kharkiv National University,
Faculty of International Economic Relations and Tourism Business,
1st year Master's Level, group UO-52A
Scientific Supervisor: T.A. Ivanova, Assistant Professor,
Language and Professional Training Department,
International Education Institute for Study and Research,
V.N. Karazin Kharkiv National University

THE CURRENT PROBLEMS OF MODERN MEDICINE

Modern medicine has made remarkable advances in the last century, leading to longer life expectancy and better treatment options for various diseases. However, with these advances have come new challenges and problems that the medical field is currently facing.

Keywords: *Modern medicine, Antibiotic resistance, Health disparities, Environmental hazards, Preventive medicine, Chronic diseases, Cost, Accessibility, Overdiagnosis and overtreatment, Personalized medicine, Artificial intelligence, Genomics.*

One of the biggest problems is the rising cost of healthcare, which makes it difficult for many people to access the medical services they need. This has also led to an increase in health inequalities, where certain groups of people have better access to healthcare than others. Another problem is the overuse of antibiotics, which has led to the development of antibiotic-resistant bacteria. This poses a major threat to public health because infections.

Hard to treat. There is also growing concern about overdiagnosis and overtreatment of certain conditions, leading to unnecessary procedures and treatments. This not only places a financial burden on patients, but can also have a negative impact on their overall health. The lack of emphasis on prevention and the increasing burden of chronic disease are also pressing issues in modern medicine. These issues highlight the need for continued research and innovation in the medical field to address these challenges and provide high quality, accessible and cost-effective healthcare for all.

Despite any advances, modern medicine continues to face significant challenges. Two major issues that have been highlighted in recent years are the rise of antibiotic resistance and the increasing impact of environmental hazards on human

health. Antibiotic resistance. Antibiotic resistance is a growing global concern. The overuse and misuse of antibiotics has led to the development of multi-resistant bacteria that can no longer be effectively treated with traditional antibiotics. This poses a significant threat to public health, particularly in situations where simple infections can become life-threatening. The spread of antibiotic resistance is accelerated by factors such as increased travel, surgery abroad and the wide spread use of antibiotics in agriculture, hospitals and homes. Researchers are working to find alternatives to antibiotics, but the development of new antibacterial substances has slowed significantly since the 1980s and the pharmaceutical industry is not investing heavily in this area due to a lack of financial incentives [1].

Environmental hazards. Environmental threats, including pollution and climate change, are also major challenges for modern medicine. Climate change is linked to a range of health problems, from heat stress and respiratory problems to the increased spread of disease vectors such as mosquitoes and ticks. Air pollution in particular is a major problem, especially in urban areas, where it can aggravate conditions such as asthma and cardiovascular disease. The World Health Organization (WHO) has identified climate change as the greatest threat to human health, and global policies are being implemented to mitigate its effects [2; 3].

Challenges. Other challenges facing modern medicine include the increasing prevalence of non-communicable diseases such as cancer, diabetes and heart disease, and the need for more effective prevention and treatment strategies. The advent of personalised medicine, where treatment is tailored to an individual's unique genetic profile, promises to improve health outcomes but also raises ethical and social concerns [1].

Future directions. To meet these challenges, modern medicine is likely to see significant advances in areas such as artificial intelligence (AI) and genomics. AI can help streamline healthcare processes, improve diagnostic accuracy and enhance patient care. Genomics will continue to play a crucial role in understanding the genetic basis of disease and developing targeted treatments. In addition, there will be a great emphasis on preventive medicine, public health initiatives and global health

cooperation to address the complex and inter connected nature of modern health challenges [4; 5; 6].

Modern medicine has undoubtedly made remarkable progress over the past century, leading to longer life expectancy and improved quality of life for many people. However, it also faces a number of challenges and problems in today's world. One of them is the rise of antibiotic resistance, caused by the over use and misuse of antibiotics. This not only threatens the effectiveness of current treatments, but also makes it more difficult to combat new and emerging infectious diseases. In addition, the high cost of medicines and healthcare services is a major concern, making it difficult for many people to access the treatments they need. In addition, the rapid development of technology and its integration into medicine has raised ethical concerns, such as the use of artificial intelligence in decision-making and the protection of patient privacy. These are just some of the current issues facing modern medicine, and it is vital that healthcare professionals and policymakers address these challenges and find solutions to ensure continued progress and effectiveness of modern medicine.

Modern medicine has undoubtedly made great strides in treating various diseases and improving overall health. However, it is not without its own challenges and problems. One of the major issues facing modern medicine is the rising cost of healthcare. As technology and treatments become more advanced, the cost of medical procedures and medicines increases. This can limit access to quality healthcare for those who cannot afford it, leading to health inequalities and disparities in treatment. In addition, the overuse and misuse of antibiotics has led to the emergence of drug-resistant bacteria, making certain infections more difficult to treat. In addition, there is a lack of emphasis on prevention and a heavy reliance on pharmaceuticals, leading to a focus on treating symptoms rather than addressing the root causes of disease. Another problem is the increasing burden of chronic diseases, such as diabetes and heart disease, which require long-term management and can have a significant impact on a person's quality of life. These challenges highlight the

need for a more holistic approach to healthcare and great efforts to make it accessible and affordable for all.

In summary, modern medicine faces a range of challenges, from antibiotic resistance and environmental hazards to the increasing prevalence of non-communicable diseases. To meet these challenges, the medical profession must adopt innovative solutions, including AI and genomics, and prioritize preventive medicine, public health initiatives and global health cooperation. Today, modern medicine faces several challenges that hinder its progress and effectiveness. One of the biggest is the rising cost of healthcare. As advances in technology and research continue to push the boundaries of modern medicine, the cost of treatment and medicines is also rising, making it difficult for patients to afford the medical care they need. Another issue is inequality of access to quality healthcare. While developed countries have access to state-of-the-art medical facilities and treatments, many developing countries struggle to provide even basic health services to their citizens. This creates a stark contrast in the quality of care and ultimately leads to unequal health outcomes. In addition, the overuse of antibiotics and the emergence of antibiotic – resistant bacteria is a growing concern in modern medicine. The use and over-prescription of antibiotics has led to the development of superbugs, making it more difficult to treat common infections. This has also highlighted the need for more research and development in infectious diseases. In addition, a lack of emphasis on prevention and a focus on treating disease rather than promoting overall health is another problem in modern medicine. Many chronic diseases such as diabetes, heart disease and obesity are preventable through lifestyle changes, yet the majority of resources are spent on treating these diseases rather than preventing them.

In conclusion, the current problems of modern medicine require a collective effort by healthcare professionals, policy makers and individuals to find solutions and improve the overall state of healthcare. This includes addressing rising costs, promoting equitable access to quality care and moving towards a more preventive approach to healthcare. Only by working together can we overcome these challenges and advance the field of modern medicine for the benefit of society.

References

1. URL: <https://www.sciencenordic.com/antibiotics-denmark-illness/what-are-the-major-challenges-to-modern-medicine/1404651>
2. URL: <https://www.sgu.edu/blog/medical/what-is-global-health/>
3. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4953612/>
4. URL: <https://globalhealth.rutgers.edu/what-we-do/what-is-global-health/>
5. URL: <https://medlineplus.gov/globalhealth.html>
6. URL: <https://www.medicaleconomics.com/view/the-future-of-medicine>
7. URL: <https://healthadministrationdegree.usc.edu/blog/3-challenges-of-technology-implementation-in-healthcare>
8. URL: <https://www.thehappy.md.com/blog/bid/294628/12-worst-medical-technology-dangers>
9. URL: <https://www.cgi.com/sites/default/files/white-papers/cgi-health-challenges-white-paper.pdf>
10. URL: <https://skill-lync.com/blogs/challenges-and-rewards-of-being-a-medical-technologist>
11. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/2073552/>
12. URL: https://www.mpo-mag.com/issues/2024-31-01/view_columns/top-five-issues-impacting-the-medtech-industry-in-2024/
13. URL: <https://www.integrityss.com/blog/medical-technology-problems>
14. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10240167/>
15. URL: <https://www.healthdata.org/news-events/insights-blog/acting-data/11-global-health-issues-watch-2023-according-ihme-experts>
16. URL: <https://www.who.int/news-room/spotlight/10-global-health-issues-to-track-in-2021>
17. URL: <https://theconversation.com/the-future-of-medicine-50-year-forecast-offers-hope-for-hiv-and-cancer-patients-and-predicts-climate-change-to-increasingly-set-agenda-215510>
18. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/challenges-health-systems-management-developing-country-ochieng>
19. URL: <https://savience.com/2023/06/19/challenges-in-healthcare-post-pandemic/>

Потчієв Чаригельди, Туркменістан
Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка,
Навчально-науковий інститут філології, IV курс, група З
Науковий керівник: Перехейда В.В., *канд. наук із соціальн. комунік.,*
асистент кафедри української філології для іноземних громадян
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка

АНАЛІЗ СЕМАНТИЧНИХ ТОПОНІМІВ У КОНТЕКСТІ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ НА ТЕРИТОРІЇ ТАВРІЇ

Стаття присвячена дослідженню семантичних топонімів у контексті воєнного конфлікту на території Таврії. Звернено увагу на різноманітні аспекти, пов'язані з історією, культурою та політичними процесами. Такий аналіз може допомогти виявити складні взаємозв'язки між мовою, владою, ідентичністю та конфліктом, розкрити механізми мовної маніпуляції та переосмислення історичної пам'яті. Він також дозволяє краще розуміти механізми формування образів ворога та власної ідентичності в контексті конфлікту.

Ключові слова: *семантичні топоніми, історична зв'язаність, етнічність та культурна спадщина, географічні особливості, історичні події та культурні об'єкти.*

Аналіз семантичних топонімів у контексті воєнного конфлікту на території Таврії з погляду лінгвістики може розкрити різноманітні аспекти, пов'язані з історією, культурою та політичними процесами.

Семантичні топоніми, які описують географічні об'єкти та місцевості, не лише відображають культурну, історичну та географічну спадщину регіону, але й можуть мати політичну, соціокультурну та символічну значущість, особливо в контексті воєнного конфлікту. Аналіз семантичних топонімів у такому контексті стає важливим інструментом для розуміння глибоких процесів, що відбуваються на певних територіях під час воєнних дій.

Вивчення семантичних топонімів у контексті воєнного конфлікту може розкрити різноманітні аспекти, пов'язані з історією, культурою, політикою та ідентичністю. Це допомагає розуміти специфіку конфлікту, його вплив на суспільство та територіальну структуру, а також зміни у сприйнятті та використанні географічних назв. Такий аналіз може допомогти виявити складні взаємозв'язки між мовою, владою, ідентичністю та конфліктом, розкрити механізми мовної маніпуляції та переосмислення історичної пам'яті. Він також

дозволяє краще розуміти механізми формування образів ворога та власної ідентичності в контексті конфлікту.

Структурно-семантичні особливості топонімів Таврії відображають багатовікову історію та культурні зв'язки цього регіону. Основні риси цих топонімів можуть бути такими:

1. Давність та історична зв'язаність. Багато топонімів Таврії мають давнє коріння, що походить від старовинних мов та народів, які заселяли цю територію. Наприклад, назва «Сімферополь» походить від грецького «Сімферополь», що означає «місто теплих вод», що відображає його географічне розташування та природні умови.

Розгляд давності та історичної зв'язаності семантичних топонімів має велике значення з декількох причин:

Спадщина та ідентичність. Давні топоніми часто відображають історичну спадщину та культурні традиції певного регіону. Розгляд їх давності допомагає зберегти та розкрити історичну пам'ять та ідентичність людей, що проживають на цих територіях.

Символічне значення. Давні топоніми часто мають символічне значення для місцевого населення та для країни в цілому. Вони можуть бути пов'язані з важливими історичними подіями, видатними особистостями або природними особливостями регіону.

Підтримка культурного розвитку. Розгляд історичних зв'язків топонімів може сприяти розвитку культури та туризму в регіоні. Вивчення їх походження та значення може стимулювати інтерес до культурних та історичних пам'яток.

Політичний та правовий аспект. Давні топоніми можуть мати важливе політичне значення, особливо в контексті конфліктів або територіальних претензій. Збереження історичних назв місцевостей може виступати як символ опору або засудження окупації.

Отже, розгляд давності та історичної зв'язаності семантичних топонімів допомагає не лише зберегти культурну спадщину, але й виявити багатогранні аспекти історії, культури та політики регіону.

2. Етнічність та культурна спадщина. Багато топонімів відображають етнічність та культурну спадщину народів, які жили на цій території. Наприклад, назва «**Бахчисарай**» походить від татарських слів «Бахча Сарая», що означає «сад палацу», що відображає культурну та архітектурну спадщину Кримських Татар.

Розгляд етнічності та культурної спадщини семантичних топонімів є важливим із кількох причин:

Збереження культурної спадщини. Етнічність та культурна спадщина відображають багатогранність та різноманіття культурних та історичних традицій. Розгляд цих аспектів допомагає зберегти та вивчити цінні культурні артефакти та традиції, які пов'язані з певними місцевостями.

Розуміння інтеркультурних відносин. Вивчення етнічності та культурної спадщини топонімів допомагає краще зрозуміти інтеракцію між різними культурами та етнічними групами на певних територіях. Це сприяє побудові більш рівноправних та взаємоповажних відносин між різними групами населення.

Підтримка культурного розвитку. Вивчення етнічності та культурної спадщини топонімів може стимулювати розвиток культурних та туристичних ініціатив. Збереження та просування культурних цінностей може сприяти розвитку мистецтва, літератури, музики та інших аспектів культурного життя.

Сприяння міжетнічному миру. Розгляд етнічності та культурної спадщини топонімів сприяє пізнанню та взаєморозумінню між різними етнічними та культурними групами. Це може сприяти побудові міжетнічного миру та співіснування в багатокультурному суспільстві.

Отже, розгляд етнічності та культурної спадщини семантичних топонімів є важливим для збереження культурної різноманітності, розуміння міжетнічних відносин та сприяння міжкультурному діалогу.

3. Географічні особливості. Багато топонімів відображають географічні особливості регіону. Наприклад, назва «**Ялта**» може походити від грецького

«yalos», що означає «узбережжя», що вказує на місце розташування міста біля моря.

Розгляд географічних особливостей семантичних топонімів є важливим з кількох причин:

Розуміння природного середовища. Географічні топоніми часто відображають географічні особливості території, такі як рельєф, клімат, водні об'єкти та природні ландшафти. Вивчення цих топонімів допомагає краще зрозуміти природні умови та характеристики певного регіону.

Навігація та орієнтування. Географічні топоніми є важливим елементом для навігації та орієнтування в просторі. Вони вказують на місце знаходження об'єктів та маршрутів, що сприяє зручному переміщенню та взаємодії людей з навколишнім середовищем.

Ідентифікація та прив'язка до місцевості. Географічні топоніми часто стають ключовими елементами ідентифікації та прив'язки до певного регіону. Вони відображають особливості місцевості та її характер, що формує уявлення людей про своє місце проживання.

Історичний та культурний контекст. Географічні топоніми часто мають історичне або культурне значення, пов'язане з подіями, легендами або традиціями певного регіону. Вивчення цих топонімів допомагає розкрити історичні та культурні аспекти місцевості.

Отже, розгляд географічних особливостей семантичних топонімів сприяє кращому розумінню природи та культурного контексту певного регіону, сприяє навігації та орієнтуванню в просторі, а також формує ідентичність та прив'язку людей до свого місця проживання.

4. Історичні події та культурні об'єкти. Деякі топоніми відображають історичні події або культурні об'єкти регіону. Наприклад, назва «**Феодосія**» може бути пов'язана з іменем давньогрецького тирана Феодосія, який заснував місто.

Розгляд історичних подій та культурних об'єктів у контексті семантичних топонімів має важливе значення з кількох причин:

Збереження культурної спадщини. Історичні події та культурні об'єкти, які відображаються в топонімах, є часткою культурної спадщини регіону. Вивчення цих аспектів допомагає зберегти та відновити цінні культурні артефакти та традиції.

Розуміння історичного контексту. Топоніми, пов'язані з історичними подіями та об'єктами, відображають історичний контекст регіону. Вони допомагають краще розуміти минуле та еволюцію культурного, політичного та соціального життя на цих територіях.

Виділення культурних центрів. Топоніми, які відображають культурні об'єкти, такі як музеї, пам'ятники архітектури, археологічні пам'ятки тощо, допомагають визначити та виділити культурні центри регіону. Це сприяє розвитку туризму та культурного обміну.

Політичний та соціокультурний вплив. Топоніми, пов'язані з історичними подіями або культурними об'єктами, можуть мати політичний або соціокультурний вплив. Вони можуть відображати ідеологічні, етнічні чи національні аспекти, які впливають на сприйняття та інтерпретацію історії регіону.

Отже, розгляд історичних подій та культурних об'єктів у семантичних топонімах допомагає розкрити культурну спадщину, зрозуміти історичний контекст, визначити культурні центри та вивчити політичний та соціокультурний вплив на регіон.

Отже, семантичні топоніми відображають багатогранність ситуації на території Таврії, лінгвістичний аналіз цих топонімів може допомогти зрозуміти різні аспекти воєнного конфлікту.

Література

1. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті : монографія. Київ : Ніка-Центр, 2012. 437 с.
2. Абкадиров Р.Р. Геотопонімічне дослідження території на прикладі південно-східного Криму. URL : <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8094cc83-7861-4024-8ebc-fb69a08d720c/content>
3. Галенко О.І. Топонімія Криму справа наліво. *Лексичний склад історичної топонімії Криму* / В.А. Бушаков. К. : Інститут сходознавства НАН України, 2003. С. 121–127.
4. Пасік Н.М. Власні назви в українській фразеології та пареміології. К. : Київ. нац. ун-т, 2000. 20 с.

Рашидов Рамазан, Туркменістан
Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка,
Навчально-науковий інститут філології, IV курс, група З
Науковий керівник: Перехейда В.В., канд. наук із соціальн. комунік.,
асистент кафедри української філології для іноземних громадян
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УРБАНОНІМІВ ЛЬВОВА

Стаття присвячена дослідженню структурно-семантичних особливостей урбанонімів Львова. Звернено увагу на контексти, в яких вони використовуються. Зроблено висновок, що урбаноніми Львова відображають багатогранність міста: його історію, культуру, географічні особливості, місцевий жаргон та легендарні аспекти.

Ключові слова: урбаноніми, структурно-семантичні особливості, контекст.

Урбаноніми – це назви, які використовуються для позначення конкретних місць, міст, районів або елементів їхньої культури, які є характерними для місцевості або для міста. Вони можуть бути абрєвіатурами, скороченнями, прізвищами місцевих знаменитостей або виникати через місцевий жаргон або гумор.

Структурно-семантичні особливості урбанонімів визначаються контекстом, у якому вони використовуються. Деякі з них можуть мати гумористичний або іронічний відтінок, відображаючи особливості місцевого життя або культури. Інші можуть бути пов'язані з історією міста, географією, архітектурою або видатними особистостями, які пов'язані з цим місцем. Урбаноніми часто відображають ідентичність міста та його жителів і можуть бути важливим елементом місцевого фольклору.

Структурно-семантичні особливості урбанонімів Львова відображають багатовікову історію та культурну спадщину цього міста. **Основні риси цих урбанонімів можуть бути такими:**

1. Історична та культурна спадщина, легендарні або міфічні аспекти.

Львів багатий на історичні пам'ятки та культурні символи, які часто стають основою для урбанонімів. Наприклад, «**Старе місто**» або «**Площа**

Ринок» відображають історичність та культурний центр міста. **«Площа Ринок»** є центральним історичним та культурним центром Львова, який відображає багатство та різноманітність культур, зокрема українців, поляків, євреїв та інших етнічних груп, які проживають у місті.

Багато урбанонімів Львова мають глибокі історичні корені та пов'язані з міськими легендами. Наприклад, назва **«Левицька площа»** може бути пов'язана з легендою про лева, що відображений на гербі міста, або з історичними подіями, пов'язаними із захистом міста. **«Підзамче»** може бути пов'язане з легендою про підземні ходи під Львівським замком.

2. Етнічна та культурна різноманітність. Етнічна та культурна різноманітність Львова відображається у значній кількості урбанонімів, які позначають різні етнічні, культурні та історичні аспекти міста. Ці урбаноніми відображають різноманіття етнічної та культурної спадщини Львова, відзначаючи внесок різних етнічних груп у розвиток та формування міста протягом історії, наприклад: назва **«Вулиця Вірменська»** вказує на історичний зв'язок із вірменською спільнотою міста; **Площа Міцкевича** названа на честь відомого польського поета Адама Міцкевича, ця площа відображає польський етнічний та культурний вплив у Львові.

3. Жаргон та сучасна культура. Урбаноніми можуть відображати сучасні тенденції та мовні особливості. Наприклад, **«Шкварки»** можуть бути вжиті для позначення одного зі старих районів міста, який має свою власну унікальну атмосферу або специфічну культурну спадщину. Такий урбанонім може бути популярним серед молоді або осіб, які активно використовують місцевий жаргон. **Львівська кава:** Цей урбанонім може відображати популярність кав'ярень у місті та культурне значення кави для місцевих жителів. Він може використовуватися для позначення конкретного району або місця, де можна знайти найкращу каву.

Ці урбаноніми відображають сучасні тенденції та мовні особливості Львова, віддзеркалюючи популярність певних місць, предметів або культурних

аспектів серед місцевого населення. Вони є частиною мовного пейзажу міста, відображаючи його унікальний характер та живий культурний контекст.

4. Суспільно-політичні та культурні об'єкти. Деякі урбаноніми можуть бути пов'язані із суспільно-політичними або культурними об'єктами. Вони часто вказують на важливі місця, пам'ятники або інституції, які мають значення для міста та його жителів.

Ось кілька прикладів:

«Площа Свободи» відображає історичне значення майдану як місця політичних та культурних подій.

Опера. Цей урбанонім може вказувати на Львівський національний академічний театр опери та балету ім. С. Крушельницької, що є важливим культурним об'єктом та центром мистецького життя міста.

Ратуша. Цей урбанонім може вказувати на Львівську ратушу, історичний та архітектурний пам'ятник, який є символом міської влади та важливим культурним об'єктом міста.

Академіка Грушевського. Цей урбанонім може вказувати на вулицю імені Михайла Грушевського, видатного українського історика та політика, постать якого має велике значення для української культури та історії.

Філателія. Це може бути урбанонім для позначення поштового музею чи магазину філателії, що відображає інтерес міста до поштових послуг та історії.

Ці урбаноніми вказують на різноманітність культурних та суспільно-політичних об'єктів у Львові, віддзеркалюючи багатогранність та культурне багатство міста. Вони є частиною ідентичності та спадщини міста, відображаючи його історію, культуру та суспільні цінності.

5. Географічні ознаки. Урбаноніми Львова можуть вказувати на конкретні місцевості, природні утворення або географічні особливості міста, такі як річки, гори або ландшафти.

Ось декілька прикладів:

Високий замок. Цей урбанонім може походити від однойменного історичного місця, що розташоване на високому географічному пункті й відзначається своєю панорамою на місто.

Личаківська гора. Це може бути урбанонім для позначення району Львова, що має високий рельєф або розташований на пагорбі, або для позначення самих пагорбів Личаківського району.

Зелений луг. Цей урбанонім може вказувати на парки, сквери або інші зелені зони в місті, які відзначаються своєю природною красою та розташуванням у міському середовищі.

Ці урбаноніми відображають географічні особливості та природні утворення Львова, які становлять важливу частину міського ландшафту та впливають на його характер та образ. Вони можуть бути використані для орієнтування в місті та вказівки на конкретні місця чи райони.

Аналізуючи приклади, можна побачити, що урбаноніми Львова відображають багатогранність міста: його історію, культуру, географічні особливості, місцевий жаргон та легендарні аспекти. Вони створюють багатий мовний пейзаж, який відображає багатство та унікальність цього міста.

Література

1. Галай О. Джерела і способи творення урбанонімів. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства* : збірник наук. праць / упор. І. Сабадош, О. Миголинець. Ужгород, 2009. Вип. 13. С. 33–37.
2. Історія Львова. Т. 1. Львів : Центр Європи, 2006. 296 с.
3. Історія Львова. Т. 2. Львів : Центр Європи, 2007. 560 с.
4. Негер О. Про функції урбанонімів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. Випуск 1 (41). С. 83–86.
5. Павленко І.Я. Урбаноніми як засіб формування історичної пам'яті. Мова. Література. Фольклор. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*. 2018. № 2. С. 58–66.
6. Титаренко А.А. Лексико-семантичний спосіб продукування урбанонімів. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2016. Вип. 14. С. 117–123.

Світлич Владислав, Узбекистан
*Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
юридичний факультет, I курс, група ЗЮМП-12*
Науковий керівник: Селіна І.Л., старший викладач
кафедри мовної та профільної підготовки
Навчально-наукового інституту міжнародної освіти
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ УЗБЕКИСТАНУ

У статті проаналізовано екологічні проблеми Узбекистану: висихання Аральського моря, засолення ґрунту, нестача води, забруднення водних ресурсів і повітря, погіршення здоров'я населення, зниження біорізноманіття, збільшення відходів виробництва, а також надано інформацію про екологічну політику, розроблену в країні за роки незалежності: ухвалені постанови та державні програми з питань охорони довкілля, прийняті пріоритетні завдання з охорони здоров'я населення.

Ключові слова: *екологічна проблема, клімат, висихання, забруднення, опустелювання, водні ресурси, ґрунтові води, повітря, промислові відходи, навколишнє середовище, захворювання, біорізноманіття, природа, охорона, співробітництво, закон, фонд.*

Багато століть тому, ще до появи скотарства й землеробства, люди жили за законами Природи, були частиною її екосистеми, тобто жили в гармонії з природою. Надалі все почало змінюватися, оскільки людина почала створювати штучні екосистеми, почала видобувати корисні копалини з надр Землі, вирубувати ліси, осушувати болота, забруднювати воду, повітря, ґрунт тощо. Якщо люди чинять насильство над природою, грубо порушуючи її закони, то прийде час, коли вона звалить на їхні голови немислимі лиха, які не зможуть зупинити жодні сили, – це попередження відомого Хорезмійського вченого Абу Райхона Беруні було сказано ще в X столітті [3]. На жаль, людство не зупинилося, а навпаки продовжило: активне споживання копалин, вирубування лісів, використання техніки й технологій, зростання транспортних мереж, масштабне будівництво великих промислових підприємств, що призвело до колосальних змін як у навколишньому середовищі, так і в житті людини. Це спричинило екологічну небезпеку – руйнування озонового шару, глобальне потепління, брак прісної води, забруднення води, повітря, ґрунту та

проблему збереження флори й фауни – одну з глобальних проблем, що постала перед людством у наш час [4].

В Узбекистані існують досить серйозні екологічні проблеми: висихання Аральського моря, транскордонне забруднення, опустелювання, поширення небезпечних захворювань природного й техногенного характеру, нестача та забруднення водних ресурсів, доступ до чистої питної води, зсуви та повені, забруднення повітря, збереження біорізноманіття, нераціональне використання ресурсів, промислові та побутові відходи, радіаційне забруднення територій, підйом і забруднення підземних вод тощо [5]. Ці проблеми пов'язані з низкою факторів, зокрема зміною клімату, виснаженням озонового шару, проблемою прісної води, нераціональним використанням водних ресурсів, однак найголовніший фактор – це висихання Аральського моря. Нині Узбекистан посідає 107 місце за екологічним рейтингом серед інших країн світу.

Бездумна діяльність людини здатна зруйнувати те, що створювалося природою протягом тисячоліть! Прикладом цього є трагедія Аральського моря. Сільське господарство, яке бурхливо почало розвиватися за часів СРСР, збільшило площі зрошуваних земель, що призвело до збільшення забору води, але при цьому зовсім не враховувалися потреби екосистеми, і Арал став сохнути [1]. Наразі наслідки такої діяльності жахливі:

- у Східній частині акваторії Аральського моря з'явилася пустеля Аралкум площею понад п'ять мільйонів гектарів (1989 рік – Арал розпався на північний Малий Арал (територія Казахстану) і південний Великий Арал (територія Узбекистану). 2002 рік – Велике море скоротилося й розділилося на східне і західне, а 2014 року східне озеро повністю випарувалося і зникло;

- 75 мільйонів тонн пилу та отруйних домішок пестицидів і хімікатів солей розноситься щороку на величезну відстань (до 600 км завдовжки, 40 км завширшки та 4 км заввишки), забруднюючи на своєму шляху підземні ґрунтові води, які люди використовують для приготування їжі; знищуючи різноманітність флори й фауни (зникло багато видів тварин, птахів та рослин, у водоймах зменшилася чисельність риб); спричиняючи в населення різні

захворювання органів дихання, очей, крові, серця, шлунково-кишкового тракту, нирок тощо [2]; отруюючи навіть пінгвінів Антарктиди, ліси Норвегії та пришвидшуючи танення льодовиків Гренландії, Паміру й Тянь-Шаню;

– змінився клімат Приаралля: літо стало більш спекотним і посушливим; зима – холоднішою і тривалішою; кількість атмосферних опадів скоротилася в кілька разів; усе частіше виникають екстремальні посухи.

Через відсутність сучасних очисних споруд та внаслідок нераціонального використання ґрунтових вод для зрошування полів, забруднення поверхневого стоку хімікатами й пестицидами сільськогосподарського призначення, промисловими та похованими ядерними відходами виснажилися та отруїлися й ґрунтові води. У деяких районах Навої, Самарканда, Джизака, Кашкадар'ї, Намангана, Фергани та Андижана рівень води знизився вже до 5 метрів, погіршилася її якість. Постраждали навіть гідравлічно пов'язані ґрунтові води.

Попит на воду в Узбекистані зростає, а доступ навпаки зменшується. За даними Світового банку, до 2050 року попит збільшиться на 4 км³, а доступні водні ресурси зменшаться на 7 км³, що збільшить ще більше поточний дефіцит води.

Брудне повітря в країні спричинене стрімким збільшенням кількості автомобілів і відсутністю каталізаторів у них, низькими стандартами на бензин і дизельне пальне, численними будівництвами, збільшенням кількості індивідуальних котелень, промисловими викидами тощо. Повітря не промивається дощами через мінімальну кількість опадів. Дорожній пил у містах дуже рідко змивається поливальними машинами через нестачу води. Долинні вітри продувають населені пункти значно слабкіше через стихійну забудову висотками.

Збільшення засолення ґрунту через інтенсивне випаровування і хронічну нестачу води та знову ж через нераціональну діяльність людини (використовують занадто багато добрив, недопустимі методи зрошування, воду низької якості тощо) – ще одна серйозна проблема, яка призводить до

зменшення врожайності від 15 до 80%, тому що сіль перешкоджає рослинам брати воду із землі.

Уряд Узбекистану вживає різних заходів, зокрема впроваджує нові програми, закони, стратегії для вирішення такої складної екологічної ситуації в країні.

По-перше, з 2018 року запущено урядову програму «Врятуємо Арал». На цей період на висохлій частині Аралу було посаджено 1,72 млн гектарів лісу із саксаулу, тамариксу та інших пустельних рослин, що, за оцінкою узбецьких фахівців, поліпшить екологічну ситуації в Приараллі. Також засновано Фонд розвитку цього регіону та Багатопартнерський трастовий фонд із людської безпеки для Приаралля під егідою ООН. А 2021 році на 75-й сесії Генеральної Асамблеї ООН за пропозицією президента Узбекистану було одноголосно ухвалено спеціальну резолюцію щодо оголошення регіону Приаралля зоною екологічних інновацій і технологій, щодо активізації співробітництва в реалізації подолання наслідків кризи Аральського моря та стабілізації екологічної ситуації в регіоні.

По-друге, прийнято Закон «Про захист та використання рослинного життя» для боротьби із незаконною вирубкою дерев. Особа, яка незаконно знищила цінні види дерев та чагарників, зобов'язана компенсувати це, посадивши саджанці там, де були вирубані дерева й доглядати їх протягом 3 років.

По-третє, створено Державну службу геологічного моніторингу для контролювання стану ґрунтових вод та створення єдиної системи захисту від небезпечних геологічних процесів. Вирішено будувати бар'єрні споруди й гідрологічні пости. Цей захід вже допоміг покращити водопостачання близько 34 тис. жителям Каракульського та Алатського районів Бухарської області, а також це може допомогти в боротьбі із солончаковим ґрунтом.

По-четверте, затверджено «Стратегії управління водними ресурсами»: впровадження технологій для збереження води: її зберігання, використання, очистку та повторне використання, а також для крапельного зрошення, щоб подолати проблеми фізичної та економічної нестачі води.

По-п'яте, упроваджено шляхи збереження та раціонального використання земель: широке застосування агроекотехнологій, біотехнологій та інформаційних технологій для боротьби з ерозією ґрунту, виснаженням органічної речовини в ґрунті та ущільненням ґрунту; використання наукових інновацій, таких як поліпшення ґрунту за допомогою різних овочевих культур і бобових та застосування різних компостів, зокрема черв'ячний компост із побутових відходів та залишків виробництва біогазу, мікробіологічні препарати та систематична рекультивация гіпсових ґрунтів для підвищення якості ґрунту та зменшення кількості солі у ньому [6].

По-шосте, розробляються загальні правила використання води на основі міжнародних стандартів між країнами Центральної Азії.

Отже, Узбекистан відіграє ключову роль у забезпеченні регіональної безпеки в Центральній Азії та серйозно займається розв'язанням екологічних проблем, тобто збереженням екологічного балансу. Екологічна ситуація Узбекистану, зокрема Аральського моря, – це наочний приклад здатності суспільства губити світ природи. Але успіхи у відновленні північного Малого Аралу демонструють й величезні можливості людини у справі відновлення навколишнього середовища. Сподіваємося, що в майбутньому знову побачать красивий повноводний та чистий південний Великий Арал.

Література

1. Волошенко І.О. Екологічні проблеми у зовнішній політиці пострадянських держав Центральної Азії. *Actual Problems of International Relations*, 2015, 1.126: 35-43.
2. Коцур Н.І. Екологічні ризики і здоров'я людини: сучасні проблеми та шляхи розв'язання. *Молодий вчений*. 2016. Вип. 9. С. 91–94.
3. Кубрак О.В. Екологічні проблеми сучасності та роль соціології в їх дослідженні. *Міжнародна науково-практична конференція «Гончарівські читання»*, присвячена 92-річчю з дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Гончарова Миколи Дем'яновича. С. 210–213.
4. Погребенко Д. Сучасні проблеми екології на планеті Земля / Д. Погребенко; кер. – В.Г. Супруненко. *Екологія. Здоров'я людини. Проблеми та перспективи людства: матеріали Обласної дистанц. наук.-практ. конф.*, 22 квіт. 2020 р. Харків : Коледж НФаУ, 2020. С. 142–148.
5. Січко І.О. Особливості екологічної освіти у країнах Східної Азії. *Zbiór raportów naukowych*, 2014. С. 14–19.
6. URL:
https://www.researchgate.net/publication/229059209_Groundwater_resources_of_Uzbekistan_an_environmental_and_operation_overview

Умбаров Атабек, Туркменістан
*Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
механічний факультет, IV курс, група М-48-20*
Науковий керівник: Уварова Т.Ю., канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри мовної підготовки
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

ВІДОБРАЖЕННЯ ЩАСТЯ В УЗБЕЦЬКІЙ ТА ТУРКМЕНСЬКІЙ МОВАХ: АСПЕКТИ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Стаття присвячена дослідженню концепту «щастя» в узбецькій та туркменській мовах. Подано аналіз тлумачень лексеми «щастя» у низці словникових одиниць. Наведено результати експерименту щодо розуміння явища «щастя» в уявленні туркменського та узбецького народу. Виявлено подібності та відмінності в поданні універсального культурного концепту «щастя» в узбецькій та туркменській мовах.

Ключові слова: *щастя, інтерпретація, розуміння, узбецька мова, туркменська мова.*

На етапі розвитку лінгвістики як науки виникають нові дослідницькі парадигми, які зумовлюють пошук ефективних методів дослідження. До таких методів лінгвісти відносять асоціативний експеримент, за допомогою якого можна глибоко та повно уявити концептуальну природу елементів реальної дійсності, виявити особливості різних культур, побудувати концептуальні моделі мовної картини світу. У мові відображуються специфічний для кожної культури та мови асоціативний профіль образів свідомості, інтегруючий у собі розумові й чуттєві знання, якими володіє конкретний етнос.

Для встановлення розуміння та мовного контексту вживання концепту «щастя» та споріднених із ним слів було проведено експериментальне дослідження. Воно дозволило виокремити подібності та відмінності в поданні універсального культурного концепту «щастя» у двох східних мовах.

Побудувати ланцюжок слів в узбецькій та туркменській мовах дозволив експеримент, в якому брали участь 15 інформантів-узбеків та 17 інформантів-туркменів віком від 18 до 25 років, студентів Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. У ході АЕ дотримувалися таких вимог: 1) незацікавленість інформантів у результатах експерименту; 2) анонімність учасників; 3) необмеженість у кількості асоціацій. Зазначимо, що експеримент

проходив у два етапи: 1) аналіз словникових статей тлумачних словників узбецької та туркменської мов із метою повного представлення лексикографічних описів лексеми; 2) анкетування студентів із метою виявлення подібності та відмінності в поданні ними універсального культурного концепту «щастя».

Розглянемо результати експерименту. Оскільки обсяг статті не дозволяє подати повний лексикографічний опис лексеми, наведемо окремі ілюстрації.

Так, в узбецькому тлумачному словнику виділяють 3 значення слова «щастя»: 1. Почуття та стан найвищого задоволення. 2. Створення. 3. Успіх. Тлумачний словник туркменської мови зазначає 2 значення: 1. Злагода в житті, любов до життя. 2. Успіх, авторитет, повага.

Як засвідчив структурно-семантичний аналіз словникових одиниць, у семантичній структурі лексеми «щастя» виділяються такі семантичні компоненти, як: «радість», «удача», «родина». Саме вони й становлять смислове ядро концепту «щастя». Слід зазначити, що крім цих трьох значень виділяють і додаткові значення: «почуття вищого задоволення», «успіх», «авторитет».

Наступним етапом нашого експерименту стало анкетування студентів, що дало можливість проникнути у світ образів узбецької та туркменської національної свідомості, виявити подібності та відмінності в поданні ними культурного концепту «щастя».

При аналізі відповідей інформантів обох груп було позначено загальні реакції, пов'язані з побудовою синтагматичної та парадигматичної моделей лексеми «щастя». Так, найчастішими синтагматичними характеристиками лексеми в анкетах узбецьких студентів були: радісний – 14, світлий – 6, яскравий – 5; у туркменських: веселий – 12, прекрасний – 8, світлий – 7.

Опис парадигматичних рядів слів-реакцій того ж граматичного класу, як і слово-стимул, дозволило зробити висновок про глибинну семантичну структуру цього слова. Так, домінуючими ознаками під час пошуку синонімів узбецької лексеми «щастя» виявилися такі: доля – 10, успіх – 8, гроші – 6,

любов – 3; в асоціативному синонімічному ряду туркменської лексеми: радість – 12, веселощі – 7, кохання – 4, дружба – 3.

Зіставлення реакцій дозволяє зробити висновок, що загалом розуміння категорії «щастя» в узбецькій і туркменській свідомості практично однакове, проте в узбецькій мові слово «щастя» розуміється як стан душі, тимчасом як у туркменській мові – це прояв щастя. Слід також зазначити, що в обох групах інформантів спостерігалися негативні реакції: так, у туркменських студентів щастя асоціюється із заздрістю, грошима, в узбецьких – із веселим проведенням часу.

Отже, комплексний аналіз асоціативних реакцій дозволяє уявити динамічну організацію концептуального поля щастя та виявити його національно-культурні особливості.

Література

1. Кевлюк І.В. Структурно-семантична та етнокультурологічна характеристика соматизмів. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2012. Вип. 8. С. 75–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhSt_2012_8_11

Yu Wei, China
V.N. Karazin Kharkiv National University
International Education Institute for Study and Research, group AM (dmp)-1
Scientific Supervisor: S.V. Varava, Assistant Professor,
Language and Professional Training Department,
International Education Institute for Study and Research,
V.N. Karazin Kharkiv National University

CHINA AND GLOBAL MODERN CHALLENGES

The article is devoted to global modern problems and their refraction in China. China's position as the most populous nation and second-largest economy underscores its pivotal role in addressing urgent global issues such as climate change, economic inequality, and public health crises. Through significant measures to transition towards renewable energy sources, alleviate poverty, and enhance pandemic preparedness, China has demonstrated its commitment to shaping a more sustainable and just future for all. By prioritizing inclusive growth, fostering international collaboration, and upholding principles of transparency and accountability, China can contribute substantially to building a resilient, equitable, and prosperous world for current and future generations.

Key words: global modern problems, climate change and environmental sustainability, economic inequality and development disparities, public health and pandemic preparedness.

China, being the most populous nation and the second-largest economy globally, holds a crucial position in confronting the urgent global issues of our era. From climate change and environmental degradation to economic inequality and public health emergencies, China's actions and policies profoundly impact the planet and its inhabitants. This essay delves into China's role in tackling these global challenges and the opportunities and responsibilities it carries in shaping a more sustainable and just future for everyone.

Climate Change and Environmental Sustainability. China stands as the top emitter of greenhouse gases globally, primarily due to its heavy reliance on coal for energy and rapid industrialization. However, acknowledging the imperative to combat climate change, China has undertaken significant measures to transition towards renewable energy sources and curtail its carbon emissions. The nation has emerged as a global frontrunner in renewable energy investment and deployment, surpassing others in solar and wind power capacity. Moreover, China's pledge to achieve carbon neutrality by 2060 marks a significant commitment in the battle against climate

change. By amplifying investments in clean energy technologies, enhancing energy efficiency, and advocating sustainable development, China holds immense potential to contribute significantly to global endeavors aimed at mitigating climate change and preserving the planet for future generations.

Economic Inequality and Development Disparities. Despite China's remarkable economic growth and progress in recent decades, substantial disparities persist in wealth and opportunities. Rural-urban discrepancies, regional inequalities, and unequal access to education and healthcare continue to exacerbate social and economic disparities within the nation. Addressing these inequalities is imperative not just for social justice but also for achieving sustainable and inclusive development. China's initiatives to invigorate rural areas, alleviate poverty, and narrow the urban-rural gap through targeted policies and investments represent crucial strides towards fostering a fairer society. By prioritizing inclusive growth and ensuring equitable distribution of the benefits of economic development, China can contribute to global efforts in reducing economic disparities and fostering shared prosperity.

Public Health and Pandemic Preparedness. The COVID-19 pandemic has underscored the significance of global cooperation and solidarity in confronting public health crises. As the epicenter of the initial outbreak, China's response to the pandemic has garnered both acclaim and criticism. While the Chinese government implemented stringent measures to contain the virus's spread and mobilized resources for vaccine and treatment development, concerns linger regarding transparency, accountability, and human rights protection. Looking ahead, China plays a pivotal role in bolstering global health governance, fostering information transparency and sharing, and supporting international endeavors to enhance pandemic preparedness and response mechanisms. Through collaboration with other nations and institutions, sharing expertise and resources, and upholding principles of transparency and accountability, China can contribute to fortifying a more resilient and equitable global health framework capable of addressing future pandemics and public health emergencies.

In conclusion, China's influence transcends national boundaries and encompasses a broad spectrum of economic, environmental, and public health challenges. As a major global player, China has both the opportunity and responsibility to lead efforts in addressing these challenges and advancing the collective well-being of humanity. By embracing sustainable development practices, fostering inclusive growth, and fostering international collaboration, China can play a pivotal role in constructing a more prosperous, fair, and sustainable world for current and future generations.

References

1. Bruce Jones and Andrew Yeo. China and the challenge to global order. 2022. URL: <https://www.brookings.edu/articles/china-and-the-challenge-to-global-order>
2. China and the World: Future Challenges. 2020. URL: <https://academic.oup.com/book/32164/chapter-abstract/268139026?redirectedFrom=fulltext>
3. Golley Jane, Song Ligang. Rising China: Global Challenges and Opportunities. URL: <https://www.jstor.org/stable/j.ctt24hbk1>
4. Graceffo Antonio. China in 2024: More Challenges to International Order. URL: <https://www.geopoliticalmonitor.com/china-in-2024-more-challenges-to-international-order>

Yuan Yanting, China
*V.N. Karazin Kharkiv National University,
Karazin School of Business, 5th year, group BA-53
Scientific Supervisor: I.P. Petrenko, Assistant Professor,
Language and Professional Training Department,
International Education Institute for Study and Research,
V.N. Karazin Kharkiv National University*

THE NECESSITY AND STRATEGY OF INTEGRATING AESTHETIC EDUCATION INTO COLLEGE ENGLISH TEACHING

This paper examines the necessity and strategies for integrating aesthetic education into college English teaching. Incorporating literature, films, visual arts, music, and poetry fosters intercultural competence, enhances motivation, and develops critical thinking skills. Careful implementation tailored to learning objectives is crucial, involving cross-disciplinary collaboration. Aesthetic education cultivates linguistic proficiency, cultural sensitivity, creativity, and holistic personal growth. Embracing art catalyzes transformative learning experiences for global-minded communication.

Key words: *aesthetic education, English teaching, intercultural competence, critical thinking, creativity, personal growth, curriculum integration, transformative learning.*

Introduction

In today's world, the teaching of English in higher education institutions goes beyond mere grammar, vocabulary, and communication skills instruction. One crucial aspect has become the integration of aesthetic education, which contributes to the comprehensive personal development of students and enhances the effectiveness of language learning. This paper explores the necessity and strategies for incorporating aesthetic elements into the process of teaching English in colleges and universities.

The Necessity of Aesthetic Education in Language Learning

The necessity of aesthetic education in language learning stems from its ability to foster intercultural competence, increase motivation and engagement, and develop critical thinking and creative abilities. By understanding and appreciating the cultural values, traditions, and arts of English-speaking countries through literature, film, music, and other art forms, students gain a deeper understanding of cultural diversity and cultivate tolerance. Moreover, the use of aesthetic elements makes the learning

process more captivating and memorable, evoking emotional responses that heighten students' interest and motivation to study the language [1].

Additionally, aesthetic education stimulates the development of critical thinking, perception, and creative skills. Analyzing literary works, interpreting symbols and metaphors in art requires a high level of abstract thinking and creativity. Consequently, the integration of aesthetic education into English language teaching is crucial for the comprehensive development of students' abilities.

Strategies for Incorporating Aesthetic Education

Effective strategies for incorporating aesthetic education include the use of literary works, cinematography as an educational resource, the integration of visual arts, and the utilization of music and poetry. By analyzing novels, short stories, and poetry in the target language, students not only improve their language skills but also gain insights into cultural values, history, and philosophical ideas. Furthermore, watching and discussing English-language films is an engaging and beneficial experience that enhances listening skills, expands vocabulary, and facilitates understanding of sociocultural contexts and non-verbal communication [2].

Visual arts, such as painting, sculpture, and photography, can also be effectively employed as teaching materials. Describing and interpreting works of art develops oral and written communication skills while fostering critical thinking and creativity. Similarly, the analysis of song lyrics and poetry aids in improving listening skills, expanding vocabulary, and familiarizing students with idioms and figurative language.

The Implementation of Aesthetic Strategies

The implementation of aesthetic education within English language instruction necessitates a judicious selection and combination of strategies tailored to the specific learning objectives and student needs. Literary texts, for instance, offer a rich tapestry of cultural insights, linguistic nuances, and thematic explorations that can be seamlessly woven into the curriculum. By engaging with diverse genres, from canonical novels to contemporary poetry, learners can hone their interpretive abilities while expanding their linguistic repertoire and cultural literacy.

Cinematic works, too, present a multisensory avenue for language acquisition and cultural immersion. Through the analysis of dialogue, idiomatic expressions, and nonverbal cues, students can develop a nuanced grasp of authentic communication patterns and cultural mores. Moreover, the visual storytelling inherent in film can stimulate critical discussions on societal issues, fostering a deeper understanding of the target language's cultural landscape.

The integration of visual arts, encompassing paintings, sculptures, and photography, offers a unique opportunity to cultivate descriptive language skills and aesthetic appreciation [3]. By examining the formal elements, symbolic representations, and historical contexts of artistic works, learners can refine their ability to articulate complex ideas and emotions, while simultaneously broadening their cultural horizons.

Similarly, the incorporation of music and poetry can imbue language learning with a profound sense of rhythm, emotion, and poetic expression. Through the analysis of lyrics and verse, students can explore the intricacies of figurative language, idiomatic expressions, and cultural allusions, ultimately enriching their linguistic and cultural competencies.

Fostering Inclusive Learning Environments

Furthermore, the adoption of aesthetic education in English language teaching can foster a collaborative and inclusive learning environment. By encouraging students to share their personal interpretations and cultural perspectives, educators can facilitate cross-cultural dialogues that promote mutual understanding and respect. This exchange of ideas and experiences not only enhances language proficiency but also cultivates a sense of global citizenship, empowering learners to navigate and appreciate the rich tapestry of human diversity.

In today's interconnected world, the ability to communicate effectively across linguistic and cultural boundaries is paramount. By embracing aesthetic education within English language instruction, educators can empower students with the linguistic dexterity, cultural sensitivity, and creative problem-solving skills necessary to thrive in an increasingly globalized society [4]. Ultimately, the harmonious fusion

of language learning and aesthetic appreciation can unlock new realms of personal growth, intellectual curiosity, and cross-cultural understanding, paving the way for a more compassionate and culturally enriched world.

Conclusions

The integration of aesthetic education into college English teaching is a multifaceted endeavor that yields numerous benefits for students' linguistic, cognitive, and personal growth. By incorporating literary works, films, visual arts, music, and poetry into the curriculum, educators can create an engaging and enriching learning environment that transcends the mere acquisition of language skills.

Through exposure to diverse artistic expressions, students develop a deeper appreciation for cultural nuances, enhance their critical thinking abilities, and cultivate their creative potential. Moreover, aesthetic education fosters intercultural understanding, empathy, and a sense of global citizenship, equipping learners with the tools to navigate and thrive in an increasingly interconnected world.

Effective implementation of aesthetic education strategies requires a thoughtful and contextualized approach, tailored to the specific needs and objectives of each learning community. Collaboration between language instructors, art educators, and interdisciplinary experts can facilitate the seamless integration of aesthetic elements into the curriculum, ensuring a well-rounded and transformative learning experience.

Furthermore, the evaluation of aesthetic education initiatives should extend beyond traditional language assessments, encompassing measures of cultural competence, critical thinking, and personal growth. By embracing a holistic approach to assessment, educators can gain valuable insights into the multidimensional impact of aesthetic education on students' overall development.

In conclusion, the necessity of integrating aesthetic education into college English teaching is evident, as it fosters linguistic proficiency, cultural awareness, critical thinking, and personal growth. By embracing the transformative power of art and creativity, educators can empower students to become not only proficient communicators but also culturally sensitive, intellectually curious, and globally-

minded individuals, poised to make a meaningful impact in an increasingly diverse and interconnected world.

References

1. Zhou, C., Li, J. The development of aesthetic experience through virtual and augmented reality. *Sci Rep.* 2024. Vol. 14. P. 4290. DOI: <https://doi.org/10.1038/s41598-024-53840-4>
2. Duropan, A. Use of Visual Arts in Facilitating the Speaking Skills of Students. *Asian Journal of Education and Social Studies.* 2020. Vol. 7, No. 1. P. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.9734/ajess/2020/v7i130185>
3. Farmer, Lesley S. J., Farmer, Christopher J. Visual Cultural Arts as a Gateway to Digital Literacy. *Innovative Digital Practices and Globalization in Higher Education* / ed. by J. Keengwe. IGI Global, 2023. P. 16–35. DOI: <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-6339-0.ch002>
4. Bohatyrets, V. Harnessing Cultural Diplomacy through Teaching / Learning English as a Foreign Language. *Studies in Comparative Education.* 2023. No. 2. DOI: <https://doi.org/10.31499/2306-5532.2.2022.270962>

Хан Руй, Китай
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
економічний факультет, 1(5) курс, група ЕМ-51
Науковий керівник: Копилова О.В., старший викладач
кафедри мовної та профільної підготовки
Навчально-наукового інституту міжнародної освіти
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ В КИТАЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Стаття присвячена дослідженню проблеми міжнародних мігрантів у КНР. З метою розуміння поточного становища міжнародних мігрантів у Китаї та надання відповідних рекомендацій для кращого розвитку міжнародної міграції в статті проаналізовано структуру міжнародних мігрантів та надані характеристики міжнародних мігрантів у Китаї з таких аспектів: країни їхнього походження, кваліфікація та типи роботи. Зазначається, що зі стрімким розвитком економіки Китаю та поглибленням політики відкритості зростають масштаби та вплив міжнародних мігрантів у Китаї.

Ключові слова: КНР, міграція, міжнародні мігранти, економіка.

Економісти у своїх дослідженнях наголошують, що останнім часом зростають масштаби та вплив міжнародних мігрантів у Китаї [1; 2]. Це пов'язано зі стрімким розвитком економіки Китаю та поглибленням у країні політики відкритості. Відомо, що програма соціально-економічних реформ у КНР, що націлена на створення соціалістичної ринкової економіки і на відкритість до зовнішнього економічного ринку та світу, має назву політики реформ і відкритості.

Процес міграції – це важлива частина глобалізації. Цей процес має великий вплив на соціально-економічну ситуацію в усіх країнах світу та забезпечує зміни щодо зростання економіки. Міграційні процеси впливають на головні економічні показники і ринок праці. На думку дослідників (Ванг С., Лю Х., Ло Л., Тан Ю., Фанг Т., Зуб М., Цевух Ю. та ін.), активна міграційна політика КНР призведе в майбутньому до високого рівня економічного зростання країни.

Мета нашої статті – охарактеризувати структуру міжнародних мігрантів у Китаї, зазначити країни їхнього походження, кваліфікацію та типи роботи

мігрантів з метою отримання глибокого розуміння поточного становища міжнародних мігрантів у Китаї та надання рекомендацій для кращого розвитку міжнародної міграції.

Слід зауважити, що сьогодні завдяки інтеграції Китаю у світову економіку утворився новий сектор китайської моделі ринку, що складається з іноземних спеціалістів.

Міжнародні мігранти прибувають до Китаю із сусідніх країн: В'єтнаму, Північної Кореї, Росії. Мігранти з цих країн складають значну частину всіх міжнародних мігрантів у КНР. Деякі мігранти з розвинених країн: США, Австралії, Канади, вирішують працювати і жити в Китаї. Із країн, що розвиваються (Пакистан, Непал, Бангладеш тощо), люди вирішують мігрувати до Китаю в пошуках кращих можливостей для роботи, життя і розвитку. Треба зазначити, що в останні роки до Китаю прибуло багато мігрантів з України.

Міжнародні мігранти, які працюють у Китаї, повинні відповідати таким вимогам:

- у багатьох професійних сферах мати відповідну освіту та кваліфікацію, особливо у сфері надання освітніх послуг, науці та технологіях, фінансах та інших галузях народного господарства;

- мати чіткі професійні навички в деяких галузях економіки, наприклад, ІТ-технології, охорона здоров'я, інженерні технології тощо.

- мати певний досвід роботи, тому що мігранти можуть бути зобов'язані скласти відповідні кваліфікаційні іспити або пред'явити відповідні професійні сертифікати.

Мігранти в Китаї виконують багато різноманітних видів роботи. Деякі міжнародні висококваліфіковані мігранти займаються високоякісними технологіями, працюють з фінансами, у сфері вищої освіти та закладах охорони здоров'я тощо, надаючи важливу підтримку економічному розвитку та інноваціям КНР. Багато міжнародних мігрантів відіграють важливу роль у секторі послуг Китаю таких, як громадське харчування, туризм, культура та в засобах масової інформації. Дехто з міжнародних мігрантів знайшов

можливість працевлаштування в обробній промисловості Китаю, сприяючи розвитку цієї сфери господарства.

Структура та характеристика міжнародних мігрантів у Китаї відображають сучасну ситуацію економічного розвитку та відкритості КНР для зовнішнього світу. Сьогодні міграційні процеси в Китаї стали одним з основних напрямків державної політики, що передбачає випереджаючий розвиток інфраструктури ринку праці через попит, пропозицію та продуктивність робочої сили.

На нашу думку, для кращого розвитку міжнародної міграції в КНР треба посилити політику «залучення талантів», а саме: розробити більш гнучку та цілеспрямовану систему залучення талановитих професіоналів до різних галузей економіки, тобто залучити більше висококласних фахівців різних спеціальностей для роботи та життя в Китаї. Крім того, потрібно вдосконалити систему управління міграцією, створити надійну систему обслуговування мігрантів, щоб забезпечити кращі умови життя та роботи для міжнародних мігрантів. Дуже важливим процесом є зміцнення міжнародного співробітництва, потрібно зміцнити співпрацю з іншими країнами та регіонами в управлінні міграцією для спільного вирішення проблем та розвитку можливостей, що пов'язані з міграцією.

Таким чином, завдяки вищезазначеним заходам ситуація із залученням міжнародних мігрантів в економічну та соціальну площину розвитку Китаю значно покращиться та сприятиме тому, щоб Китай став більш відкритою та економічно розвиненою країною.

Література

1. Го Ф., Ван Х. Імміграція та економічне зростання: досвід Китаю. *Журнал порівняльної економіки*. 2019. Випуск 47 (2). С. 345–361.
2. Лю Дж., Ван Ф. Трудова міграція та соціальна стратифікація в урбанізованому Китаї. К. : Спрінгер. 2020. 146 с.

Ханукаєв Георгій, Ізраїль
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
підготовче відділення Навчально-наукового інституту
міжнародної освіти
Науковий керівник: Домніч С.П., канд. філос. наук,
ст. викладач кафедри мовної та профільної підготовки
Навчально-наукового інституту міжнародної освіти
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

ГРУПОВА ТЕРАПІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТРАВМ ТА ЗАЛЕЖНОСТЕЙ

У статті розглядається ефективність групової терапії як методу лікування психологічних травм та різного роду залежностей. Висвітлено суть групового процесу, переваги групової терапії, вплив групової терапії на лікування залежностей, емоційних розладів, на подолання психологічних бар'єрів. Зокрема, проаналізовано вплив групової динаміки, взаємної підтримки учасників і отримання зворотного зв'язку на процес одужання. Представлено рекомендації щодо подолання можливих перешкод і труднощів у груповому процесі. Підсумовано, що за умови правильної організації групова терапія може стати потужним інструментом для опрацювання психічних травм, подолання залежностей та відновлення психологічного здоров'я.

***Ключові слова:** взаємна підтримка, групова динаміка, груповий процес, групова терапія, емоційні розлади, залежності, зворотній зв'язок, процес одужання, психологічні бар'єри, психологічні травми.*

Психологічне благополуччя стає дедалі значним чинником у суспільстві. Психотерапевтичні методики, такі як групова терапія, набувають резонансу у вирішенні проблем, пов'язаних із залежностями, емоційними розладами та психологічними травмами. Ця форма терапії дозволяє учасникам об'єднатися з іншими, хто має подібні проблеми та труднощі, створюючи атмосферу взаємопідтримки та взаєморозуміння. Груповий підхід довів свою ефективність у лікуванні різних психологічних недуг протягом багатьох десятиліть.

Суть групового процесу

Групова терапія є формою психотерапії, у якій група людей, об'єднаних загальними проблемами чи цілями, зустрічається під керівництвом кваліфікованого терапевта. У рамках цього процесу створюється своєрідний мікросоціум, де учасники можуть безпечно досліджувати свої емоції, думки та

поведінку, а також спостерігати за реакціями та переживаннями інших членів групи. Сучасні дослідники зазначають, що «групова терапія – це форма психотерапії, коли психотерапевт проводить зустріч одночасно з кількома людьми, яких зазвичай об'єднує спільна або схожа проблема. На відміну від індивідуальної терапії, де пацієнт спілкується з психотерапевтом наодинці, отримує беззаперечне прийняття й підтримку та розділяє свої хвилювання та проблеми, на груповій терапії вас зазвичай вислуховує від 6 до 12 осіб, які теж можуть ділитися подібним досвідом або висловлювати свою думку на тему.

Модератором на груповій терапії є психотерапевт, який самостійно або з колегою-співведучим спостерігає за динамікою групи й ставить питання, пояснює певні теоретичні моменти з психології й модерує комунікацію, щоб у разі виникнення конфлікту, учасники групи залишилися у стабільному стані після» [1].

Переваги групової терапії

Групова терапія має унікальні переваги в роботі з різними психологічними проблемами.

По-перше, вона допомагає учасникам усвідомити, що вони не самотні у своїх переживаннях (*відчуття спільності*), знижуючи почуття ізоляції та стигматизації.

По-друге, груповий процес дозволяє членам групи навчатися на досвіді інших (*обмін досвідом*), спостерігаючи за їх реакціями та способами впоратися з труднощами.

По-третє, група створює безпечне середовище для експериментування з новими моделями поведінки та розвитку навичок міжособистісного спілкування (*розвиток навичок, мотивація*).

Групова терапія у лікуванні залежностей

Групова терапія показала високу ефективність у лікуванні різних форм залежностей, таких як алкогольна, наркотична, ігрова та інші. У процесі групової роботи учасники набувають можливість усвідомити глибинні причини своєї залежності, пов'язані з невирішеними емоційними конфліктами,

психологічними травмами чи дефіцитом соціальних навичок.

Взаємодія з іншими членами групи та отримання *зворотного зв'язку* дозволяють залежним людям навчитися розпізнавати та висловлювати свої почуття, розвивати більш здорові механізми подолання стресу та зміцнювати самооцінку. «Оскільки група це засіб для розуміння себе через інших, то зворотний зв'язок – це головна запорука і основний інструмент групової психотерапії. Група – це місце, де можна побачити з боку свою поведінку і зрозуміти, що відчувають інші. Груповий процес піднімає багато шарів, тем, напрямків, це дає змогу подивитися на одну ситуацію очима інших людей» [2]. Групова динаміка сприяє формуванню атмосфери *взаємної підтримки та розуміння*, що є важливим фактором у процесі одужання.

Групова терапія у лікуванні емоційних розладів

Групова терапія також широко застосовується в лікуванні різних емоційних розладів, таких як тривожні та депресивні розлади, посттравматичний стресовий розлад та розлади особистості. «Тривожні розлади значною мірою корелюють з іншими психічними порушеннями: депресіями, нав'язливими станами, соматоформними розладами, розладами особистості тощо» [3]. У рамках групового процесу учасники мають можливість досліджувати свої емоційні патерни, навчитися ефективніше регулювати емоції та розвинути навички побудови здорових міжособистісних відносин.

Крім того, групова терапія може сприяти зниженню почуття сорому та ізоляції, які найчастіше супроводжують емоційні розлади. Члени групи отримують підтримку та розуміння від людей, які зіткнулися з аналогічними труднощами, що має суттєвий терапевтичний вплив.

Групова терапія в подоланні психологічних бар'єрів

Нерідко люди з психологічними проблемами відчувають страх говорити про себе та свої почуття в групі. Групова терапія дозволяє поступово подолати цей бар'єр, вселяючи в учасників упевненість у собі та даючи їм можливість пропорційно викладати свої думки, пов'язані з емоційним станом. Це сприяє налагодженню контактів із довкіллям та інших сферах життя.

Промовляння (вербалізація) своїх емоцій та вираження почуттів у групі допомагає учасникам усвідомити, що вони не самотні у своїх переживаннях, та отримати підтримку від людей з аналогічним досвідом. Вміння визначати та висловлювати свої почуття є важливим критерієм для досягнення успіху в терапії, що аналогічно до того, як у дитинстві батьки роз'яснювали важливість навчання для відкриття багатьох життєвих можливостей.

Групова динаміка та індивідуальний підхід

У процесі групової терапії важливо пам'ятати, що кожен учасник приходить зі своїм унікальним досвідом, травмами та здатністю справлятися з емоційним вантажем. Незважаючи на спільні знаменники, сприйняття реальності в кожній людині знаходиться на особистому емоційному рівні. Тому необхідно поєднувати груповий підхід із індивідуальною увагою до кожного учасника.

На перших етапах групової роботи ключовим завданням є побудова довірчих відносин між терапевтом та учасниками, а також створення атмосфери психологічної безпеки усередині групи. Важливо, щоб учасники зрозуміли, що їхні почуття та думки будуть сприйняті з належною повагою іншими учасниками, і ніхто їх не засуджуватиме.

Рекомендації щодо подолання можливих перешкод і труднощів у груповому процесі

Під час групової терапії психотерапевту слід звернути увагу на деякі рекомендації щодо подолання можливих перешкод і труднощів у груповому процесі, а саме:

1) встановлення чітких правил і очікувань (на початку групової терапії важливо обговорити та встановити чіткі правила і очікування щодо поведінки, конфіденційності, участі та поваги. Це допоможе створити безпечне та комфортне середовище для всіх учасників);

2) правління конфліктами (конфлікти можуть виникати в групі через різні погляди, цінності або особистості. Терапевт повинен вміти виявляти та ефективно управляти конфліктами, заохочуючи відкрите спілкування та

взаєморозуміння);

3) залучення пасивних учасників (деякі учасники можуть бути більш стриманими або пасивними під час групових сесій. Терапевт повинен заохочувати їх до участі, задаючи відкриті запитання та створюючи безпечне середовище для самовираження);

4) управління домінуючими учасниками (з іншого боку, деякі учасники можуть бути надто домінуючими або монополізувати розмову. Терапевт повинен вміло керувати цим, даючи можливість іншим висловитися та встановлюючи межі для домінуючих учасників);

5) підтримка конфіденційності (порушення конфіденційності може серйозно підірвати довіру та безпеку в групі. Терапевт повинен постійно нагадувати про важливість конфіденційності та забезпечувати її дотримання);

б) управління емоціями (групова терапія може бути емоційно напруженою для деяких учасників. Терапевт повинен вміти розпізнавати та керувати сильними емоціями, забезпечуючи підтримку та безпечне середовище для їх вираження);

7) гнучкість і адаптивність (групова динаміка може змінюватися з часом, тому терапевт повинен бути гнучким та адаптивним, коригуючи свій підхід відповідно до потреб групи);

8) залучення зовнішніх ресурсів (у деяких випадках терапевт може потребувати залучення додаткових ресурсів, таких як супервізори, консультанти або інші фахівці, щоб ефективно впоратися з певними викликами або ситуаціями в групі).

Висновки. Таким чином, базуючись на вищевикладеному, групова терапія є особливо корисною для людей, які зазнали психологічних травм, оскільки вона дозволяє їм розділити свій біль у безпечному та приймаючому середовищі. Для тих, хто має залежності, групова терапія забезпечує підтримку однодумців та стратегії для подолання згубних звичок.

Групова терапія створює унікальні умови для особистісного зростання, емоційного розвантаження та розвитку міжособистісних навичок. Завдяки

взаємодії з іншими учасниками та отримання зворотного зв'язку люди зможуть отримати можливість усвідомити свої глибинні проблеми, навчитися легко та ефективно з ними справлятися і набути поваги та підтримки.

Хоча групова терапія не є панацеєю, вона може стати потужним інструментом для подолання залежностей, емоційних розладів та психологічних травм, для зміцнення та особистісного зростання, допомагаючи людям відновити свій емоційний добробут та інтегруватися в суспільство, в поєднанні з іншими формами терапії та лікування. Саме тому, на нашу думку, подальший розвиток групової терапії в рамках сучасної психотерапевтичної практики заслуговує на пильну увагу.

Література

1. Анохіна Валентина. Групова терапія: що слід знати та чим відрізняється від індивідуальної психотерапії. [Електронний ресурс]. URL: <https://mentoly.com.ua/blog/grouptherapy>. Назва з екрана.
2. Довлад Юлія. Що слід знати про групову психотерапію. [Електронний ресурс]. URL: <https://medpark.com.ua/blog/psicologia-terapy-groupe>. Назва з екрана.
3. Шаттенбург Л., Кульчинський Я. Групова терапія тривожних розладів у психосоматичній клініці. [Електронний ресурс]. URL: <https://health-ua.com/article/36192-grupova-terapy-trivozhnih-rozladv-u-psihosomatichnj-klntc> – Назва з екрана.

Чаригулієв Муса, Туркменістан
Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка,
Навчально-науковий інститут філології, III курс, група 2
Науковий керівник: Перехейда В.В., канд. наук із соціальн. комунік.,
асистент кафедри української філології для іноземних громадян
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УРБАНОНІМІВ ОДЕСИ

Стаття присвячена дослідженню структурно-семантичних особливостей урбанонімів Одеси. Звернено увагу на гумористичний або іронічний відтінок урбанонімів; арго, специфічну мовну гру, відображення географічних, історичних, культурних особливостей Одеси.

Ключові слова: урбаноніми, структурно-семантичні особливості, контекст, культурний контекст, мовна гра.

Урбаноніми – це специфічні терміни, що використовуються для опису конкретних локацій, аспектів культури та місцевого життя в містах або регіонах. Ці терміни можуть включати аббревіатури, скорочення, прізвища місцевих фігур або сленгові вирази. Вони відображають унікальні характеристики та особливості місця, надаючи йому власний колорит і відтінки його культурного, історичного та географічного спадку.

Особливості урбанонімів формуються залежно від контексту їх використання. Деякі можуть мати комічний або саркастичний відтінок, віддзеркалюючи місцевий спосіб життя або культурні особливості. Інші можуть бути пов'язані з історією міста, географічними рисами, архітектурою або видатними особистостями, які мають зв'язок із цим місцем. Урбаноніми допомагають відтворити ідентичність міста та його мешканців і можуть стати важливою частиною місцевого фольклору.

Дослідження урбанонімів може бути цікавим і корисним з декількох причин:

1. Відображення культурного контексту. Урбаноніми відображають культурну, історичну та соціальну спадщину міста. Дослідження цих назв може допомогти зрозуміти традиції, цінності та особливості місцевого життя.

2. Спосіб мовлення та жаргон. Урбаноніми часто використовуються для передачі місцевого жаргону та специфічних виразів. Вивчення їх може розкрити особливості мови та способу мислення мешканців міста.

3. Відображення географічних та архітектурних особливостей. Багато урбанонімів пов'язані з географічними особливостями міста, архітектурою або головними пам'ятками. Вони можуть вказувати на важливі місця та орієнтири.

4. Виявлення ідентичності місця. Урбаноніми можуть відображати унікальну ідентичність міста та його жителів. Дослідження цих назв може допомогти розкрити те, що робить місто особливим та унікальним.

5. Збереження культурної спадщини. Вивчення урбанонімів сприяє збереженню та відтворенню культурної спадщини міста. Вони є важливою частиною місцевого фольклору та мовного спадку.

Урбаноніми Одеси мають свої структурно-семантичні особливості. Вони часто мають гумористичний або іронічний відтінок, що відображає особливу духовність та культурний контекст міста. Деякі урбаноніми можуть містити арго або специфічну мовну гру, що є типовим для місцевого жаргону. Крім того, багато урбанонімів відображають географічні, історичні або культурні особливості Одеси, а також її головні пам'ятки та архітектурні зразки.

Урбаноніми Одеси є важливим елементом місцевої культури та мови, вони відображають особливості міста, його історію, культурний контекст та життя мешканців. **Ці урбаноніми можна розділити на кілька груп залежно від їхньої семантики та контексту використання.**

1. Географічні особливості. Урбаноніми Одеси з погляду географічних особливостей відображають різноманітні аспекти міської топографії, географічні об'єкти та природні умови. Деякі з них можуть бути пов'язані з важливими місцями, вулицями чи районами, які відзначаються своєю географічною прив'язкою або унікальними характеристиками.

Ось декілька прикладів:

Приморський бульвар. Цей урбанонім вказує на важливу та популярну артерію міста, яка розташована вздовж узбережжя Чорного моря. Він

відображає географічне розташування Одеси біля моря та підкреслює морський аспект міста.

Фонтанка. Це популярний урбанонім для вулиці Фонтанської дороги, яка пролягає через житлові райони Одеси та відома своєю зеленою рослинністю та пішохідними зонами.

Аркадія. Це урбанонім вказує на один з найвідоміших та популярних районів Одеси, розташований поруч із морем. Район відомий своїми пляжами, розважальними закладами та ресторанами.

Дерибасівська вулиця. Символічна вулиця в центрі Одеси, відома своєю архітектурою та кафе.

Ці урбаноніми відображають різні географічні аспекти та особливості Одеси, підкреслюючи її морський характер, рельєф та ландшафт міста.

2. Культурні та історичні об'єкти. Урбаноніми Одеси з точки зору культурних та історичних об'єктів відображають багату спадщину міста, його архітектурні перлини та культурні центри.

Ось декілька прикладів:

Опера. Цей урбанонім може вказувати на Одеський національний академічний театр опери та балету, що є символом міста та відомим культурним об'єктом.

Музей одеського кіно. Урбанонім, що вказує на музей кіно, який зберігає унікальну колекцію фільмів та історичних артефактів.

Ці урбаноніми відображають багатогранну культурну та історичну спадщину Одеси, її важливі культурні об'єкти та символи, які роблять місто відомим та унікальним.

3. Символи та ідентифікатори міста. Урбаноніми Одеси, які належать до символів та ідентифікаторів міста, відображають його унікальні риси, традиції та особливості, що роблять його відомим. **Одеса матроська** – це словосполучення використовується для опису характерного морського духу та атмосфери Одеси, яка відображається в її культурі, традиціях та житті мешканців.

Ці урбаноніми відображають ідентичність та характер Одеси як міста з багатою історією, культурою та традиціями. Вони стають важливим елементом місцевого фольклору та сприяють формуванню образу міста в уяві мешканців та гостей.

4. Слова та вирази з місцевого жаргону. Ця група включає урбаноніми, які є характерними для місцевого жаргону та мови. Наприклад:

Брошура – термін, що використовується для позначення автобуса або трамвая.

Штопор – вулиця Мала Арнаутська, яка вигнута у формі штопора.

Ці урбаноніми створюють багатогранний образ Одеси, відображаючи її культурну, історичну та географічну спадщину, а також унікальний характер та ідентичність міста.

Література

1. Галай О. Джерела і способи творення урбанонімів. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства* : збірник наук. праць / упор. І. Сабадош, О. Миголинець. Ужгород, 2009. Вип. 13. С. 33–37.
2. Мещеряков В.М. Дихотомія історичного середовища міста Одеси, Україна. Одеса : Олді+, 2023. 464 с.
3. Негер О. Про функції урбанонімів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. Випуск 1 (41). С. 83–86.
4. Павленко І.Я. Урбаноніми як засіб формування історичної пам'яті. Мова. Література. Фольклор. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*. 2018. № 2. С. 58–66.
5. Титаренко А.А. Лексико-семантичний спосіб продукування урбанонімів. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2016. Вип. 14. С. 117–123.

ЗМІСТ

Аджар Хелін, Туреччина

ОСОБЛИВОСТІ ХАРЧУВАННЯ ХВОРИХ НА ГАСТРИТ

Наук. керівник: Карпенко Н.О., к. філол. н., доц. 6

Азізе Бадре-Еддіне, Марокко

ІМ'Я ЯК КОМПОНЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

(на прикладі арабського та українського антропонімікону)

Наук. керівник: Моргунова Н.С., к. психол. н., доц. 10

Cui Shuang, China

WOMEN IN CHINA: BALANCING FAMILY, CHILDREN AND WORK

Scientific Supervisor: I.P. Petrenko, Asst. Prof. 15

Кешк Хазем Хоссам Мохаммед Хамед Мохаммед, Єгипет

ЛЕТАРГІЧНИЙ СОН: ПРИЧИНИ ЗАХВОРЮВАННЯ, СИМПТОМИ

Наук. керівник: Яценко А.А., ст. викл. 20

Liu Jie, China

THE CHALLENGES FACED BY YOUTH IN MODERN CHINA

Scientific Supervisor: S.V. Varava, Asst. Prof. 23

Liu Rong, China

ART IN CHINA AND ITS ROLE IN SOCIETY

Scientific Supervisor: S.V. Varava, Asst. Prof. 28

Маммадов Фархад, Азербайджан

АЗЕРБАЙДЖАН І УКРАЇНА: ПАРТНЕРСТВО ТА ДОПОМОГА

Наук. керівник: Клочко Т.В., ст. викл. 32

Mutallimova Zahra, Azerbaijan

THE CURRENT PROBLEMS OF MODERN MEDICINE

Scientific Supervisor: T.A. Ivanova, Asst. Prof. 35

Потчієв Чаригельди, Туркменістан

АНАЛІЗ СЕМАНТИЧНИХ ТОПОНІМІВ У КОНТЕКСТІ

ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ НА ТЕРИТОРІЇ ТАВРІЇ

Наук. керівник: Перехейда В.В., к. н. із соціальн. комунік., асист. 40

- Рашидов Рамазан, Туркменістан**
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УРБАНОНІМІВ ЛЬВОВА
Наук. керівник: Перехейда В.В., к. н. із соціальн. комунік., асист. 45
- Світлич Владислав, Узбекистан**
СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ УЗБЕКИСТАНУ
Наук. керівник: Селіна І.Л., ст. викл. 49
- Умбаров Атабек, Туркменістан**
ВІДОБРАЖЕННЯ ЩАСТЯ В УЗБЕЦЬКІЙ ТА ТУРКМЕНСЬКІЙ
МОВАХ: АСПЕКТИ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ
Наук. керівник: Уварова Т.Ю., к. пед. н., доц. 54
- Yu Wei, China**
CHINA AND GLOBAL MODERN CHALLENGES
Scientific Supervisor: S.V. Varava, Asst. Prof. 57
- Yuan Yanting, China**
THE NECESSITY AND STRATEGY OF INTEGRATING
AESTHETIC EDUCATION INTO COLLEGE ENGLISH TEACHING
Scientific Supervisor: I.P. Petrenko, Asst. Prof. 60
- Хан Руї, Китай**
РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ В КИТАЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ
Наук. керівник: Копилова О.В., ст. викл. 65
- Ханукаєв Георгій, Ізраїль**
ГРУПОВА ТЕРАПІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ
ПСИХОЛОГІЧНИХ ТРАВМ ТА ЗАЛЕЖНОСТЕЙ
Наук. керівник: Домніч С.П., к. філос. н., ст. викл. 68
- Чаригулієв Муса, Туркменістан**
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УРБАНОНІМІВ ОДЕСИ
Наук. керівник: Перехейда В.В., к. н. із соціальн. комунік., асист. 74

Наукове видання

НОВІ НАУКОВІ ГОРИЗОНТИ: ДОСЯГНЕННЯ, ПОШУК

Збірник наукових праць

Випуск 6

Українською, англійською мовами

Відповідальні за випуск: Н. І. Ушакова
Т. А. Іванова
Н. О. Карпенко

Комп'ютерне верстання: Н. О. Карпенко

Підписано до друку 21.21.2024 р. Формат 60×84 ¹/₁₆.
Папір офсетний. Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 3,73. Наклад 50 пр.
Замовлення № 173/2024. Ціна договірна.

61022, м. Харків, майдан Свободи, 4,
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна